

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JAZYKOVÉ ŠABLONY V ODBORNÉ ŠPANĚLŠTINĚ –
KONTRASTIVNÍ ANALÝZA

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Autor práce: Štěpánka Vyletová

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pod vedením PhDr. Jany Peškové, PhD. a s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Plzeň, 27. 4. 2023

.....

Štěpánka Vyletová

Poděkování

Tímto bych velice ráda poděkovala své vedoucí práce paní PhDr. Janě Peškové, Ph.D. za ochotu, příjemné vedení, zajímavé nápady a cenné rady při psaní této bakalářské práce. Dále bych jí ráda poděkovala za to, že si na mé dotazy vždy našla čas, zodpověděla je a pokaždé mi poradila když jsem nevěděla, jak v práci dále pokračovat.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá jazykovými šablonami v odborné španělštině, zejména ve španělském právním jazyce.

Práce obsahuje část teoretickou a praktickou. Teoretická část se zaměřuje na funkční styly, obzvláště na styl administrativní a odborný. Dále se zabývá právním jazykem, překladu v rámci několika jazyků a překladu týkajícího se práva. V posledních podkapitolách se teoretická část věnuje španělskému odbornému jazyku. Praktická část se zabývá českými a španělskými smlouvami, u kterých je popisována jejich makrostruktura, dále obsahuje kvalitativní analýzu jazykových šablon a strojový překlad jazykových šablon.

KLÍČOVÁ SLOVA:

darovací smlouva, jazyková šablona, kupní smlouva, nájemní smlouva, právní jazyk, strojový překlad

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with stereotyped structures in professional Spanish, especially in the Spanish legal language.

The thesis contains a theoretical and a practical part. The theoretical part focuses on functional styles, especially administrative and professional styles. It also deals with legal language, translation within several languages and translation related to law. In the last subsections, the theoretical part is devoted to the Spanish professional language. The practical part is devoted to Czech and Spanish contracts, in which we will describe its macrostructure. It also includes qualitative analysis of stereotyped structures and machine translation of stereotyped structures.

KEY WORDS:

contract of sale, donation agreement, stereotyped structure, lease agreement, legal language, machine translation

ANOTACIÓN

El trabajo de fin de grado trata sobre las fórmulas estereotipadas en el español profesional, especialmente en el lenguaje jurídico español.

La tesis contiene una parte teórica y otra práctica. La parte teórica se centra en los estilos funcionales, especialmente en los estilos administrativo y profesional. También se ocupa del lenguaje jurídico, la traducción entre varios idiomas y la traducción relacionada con el derecho. En los últimos subapartados, la parte teórica está dedicada al lenguaje profesional español. La parte práctica está dedicada a los contratos en checo y español, en los que se describe su macroestructura, y también incluye análisis cualitativo de fórmulas estereotipadas y traducción automática de fórmulas estereotipadas.

PALABRAS CLAVE:

fórmula estereotipada, contrato de arrendamiento, contrato de compraventa, contrato de donación, lenguaje jurídico, traducción automática

Obsah

ÚVOD.....	9
1 TEORETICKÁ ČÁST	11
1.1 FUNKČNÍ STYLY.....	11
1.1.1 Styl <i>administrativní</i>	11
1.1.1.1 Styl administrativní ve španělském právním jazyce	12
1.1.1.2 Styl odborný	13
1.1.2.1 Styl odborný ve španělském právním jazyce	15
1.2 PRÁVNÍ JAZYK	15
1.2.1 Znaký právního jazyka	17
1.2.2 Slovní zásoba právního jazyka	17
1.2.2.1 Právní termíny	18
1.2.2.2 Slovní spojení	18
1.2.2.3 Jazyková šablona	19
1.3 PŘEKLAD	21
1.3.1 Mezijazykový překlad	23
1.3.2 Tradiční překladatelské postupy	23
1.3.3 Právní překlad	24
1.3.3.1 Překládání právních textů	25
1.4 CHARAKTERISTICKÉ STYLISTICKÉ RYSY ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA	26
1.4.1 Právní text ve španělštině	26
1.4.1.1 Překladatel a španělský právní text	26
1.4.1.2 Problémy při překladu španělského právního jazyka	27
1.5 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	29
2 PRAKTICKÁ ČÁST	31
2.1 „DAROVACÍ SMLOUVA“/“CONTRATO DE DONACIÓN“	32
2.1.1 Makrostruktura českého dokumentu „Darovací smlouva“	33
2.1.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de donación“	33
2.1.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Darovací smlouva“	34
2.1.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de donación“	35
2.1.5 Srovnání dokumentů „Darovací smlouva“ a „Contrato de donación“	37
2.1.6 Strojový překlad vybraných jazykových šablon	38
2.1.6.1 Lexikální šablona	38
2.1.6.2 Větná šablona	39
2.1.6.3 Konstrukční šablona	40
2.2 „KUPNÍ SMLOUVA“/“CONTRATO DE COMPRAVENTA“	41
2.2.1 Makrostruktura českého dokumentu „Kupní smlouva“	42
2.2.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de compraventa“	42
2.2.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Kupní smlouva“	43
2.2.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de compraventa“	44
2.2.5 Srovnání dokumentů „Kupní smlouva“ a „Contrato de compraventa“	45
2.2.6 Strojový překlad u vybraných jazykových šablon	46
2.2.6.1 Lexikální šablona	46
2.2.6.2 Větná šablona	47
2.2.6.3 Konstrukční šablona	48
2.3 „NÁJEMNÍ SMLOUVA“/“CONTRATO DE ARRENDAMIENTO“	50
2.3.1 Makrostruktura českého dokumentu „Nájemní smlouva“	50
2.3.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“	51
2.3.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Nájemní smlouva“	52
2.3.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“	53
2.3.5 Srovnání dokumentů „Nájemní smlouva“ a „Contrato de arrendamiento“	54
2.3.6 Strojový překlad u vybraných jazykových šablon	54
2.3.6.1 Lexikální šablona	55
2.3.6.2 Větná šablona	55

2.3.6.3 Konstrukční šablona	57
ZÁVĚR.....	59
RESUMEN.....	62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	66
SEZNAM OBRÁZKŮ	67
SEZNAM PŘÍLOH.....	68
PŘÍLOHY	69

ÚVOD

Tématem předložené bakalářské práce jsou „*Jazykové šablony v odborné španělštině – kontrastivní analýza*“.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou kapitol. V teoretické části se snažíme o vymezení pojmů administrativní styl, odborný styl, právní jazyk, překlad a španělský právní jazyk. Podkapitola nesoucí název právní jazyk se věnuje jeho znakům a slovní zásobě, pod kterou se řadí právní termíny, slovní spojení a jazyková šablona – té je věnována největší pozornost. V podkapitole překlad se budeme zabývat zejména překladem mezijazykovým a právním, jelikož se tématu práce nejvíce týkají. Podkapitola španělský právní jazyk se částečně věnuje i překladu. V této části bude vysvětleno, jaké jsou charakteristické rysy španělského právního jazyka. Dále v ní bude popsáno, jak vypadá právní text ve španělštině, jak by si s ním měl překladatel poradit a co potřebuje znát, a nakonec jaké problémy při jeho překladu mohou nastat. Pro vymezení pojmů budeme čerpat zejména z publikace *Překlad v právní praxi* od autora Michala Tomáška a dále z článku, jenž byl součástí odborného časopisu, od O. Mana *Jazykové šablony v odborném stylu*. Pojmy související se španělským jazykem budeme vyhledávat v knihách od Enrique Alcaraz Varó *El español jurídico* a od Jany Králové-Kullové *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. Další prameny budou představovat publikace související s tématem práce.

Na část teoretickou navazuje část praktická, ve které se budeme věnovat kontrastivní analýze konkrétních smluv (českých a španělských) definovaných občanským zákoníkem (*Código Civil*). Každá ze smluv bude nejdříve popsána obecně, tzn. uvedeme její definici a odkud nám byla poskytnuta. Dále zanalyzujeme makrostrukturu smlouvy, ve které upřesníme, z jakých částí se skládá a co je v každé z nich obsaženo. Poté provedeme kvalitativní analýzu úvodní a závěrečné části těchto právních dokumentů, v níž se zaměříme na jazykové šablony, které jsou v nich obsaženy. Další částí bude srovnání české a španělské smlouvy dle jejich makrostruktury a kvalitativní analýzy, tzn. jazykových šablon. Posledním úkolem praktické části bude použití strojového překladu na některých jazykových šablonách.

Cílem práce bude zmapovat jazykové šablony v daných smlouvách a zjistit, zda je některý z vybraných strojových překladačů schopen je správně přeložit.

Součástí práce jsou přílohy smluv, ze kterých v praktické části čerpáme veškeré informace.

1 TEORETICKÁ ČÁST

První kapitola této bakalářské práce se bude zabývat objasněním několika jazykových pojmů a pojmů týkajících se překladu. Nejprve se bude věnovat funkčním stylům, do nichž se zařazuje právní jazyk, konkrétně stylu administrativnímu a stylu odbornému. První z pohledů na tyto funkční styly bude v českém jazyce, a poté se budeme zabývat jejich specifickým rysům i v jazyce španělském.

Dále budeme definovat právní jazyk, kde se s ním setkáme, jaké jsou jeho znaky a jeho slovní zásoba. Pod slovní zásobu právního jazyka se řadí právní termíny, slovní spojení a jazykové šablony. Vzhledem k tomu, že se tato bakalářská práce bude i dále zabývat jazykovými šablonami, budeme jejich definici věnovat největší pozornost.

Další součástí této teoretické části bude vymezení termínu „překlad“ a jeho podtématu „mezijazykový překlad“. Poté se budeme věnovat překladu právnímu, v němž bude objasněno, čemu by měl překladatel věnovat pozornost, když se k němu dostane právní text.

Poslední body teoretické části se budou týkat španělského jazyka. Bude v nich vymezeno, jaké jsou charakteristické rysy španělského právního jazyka, co tento jazyk obsahuje a jaké by mohly nastat problémy při překladu tohoto typu jazyka.

1.1 Funkční styly

V českém jazyce rozlišujeme mnoho funkčních stylů, jejichž dokonalý výčet podat nelze. V současné době ale rozlišujeme čtyři základní funkční styly, kterými jsou prostěsdělovací či běžnědorozumivací, odborný, publicistický a administrativní.¹ V této bakalářské práci se ovšem budeme věnovat pouze stylům administrativnímu a odbornému, které úzce souvisí s tématem.

1.1.1 Styl administrativní

Pro administrativní styl můžeme také použít označení styl úřední, prakticky odborný, jednací či styl úředních dokumentů. Tento styl je typický pro svou věcnost, jasnost, jednoznačnost, přehlednost a stručnost. Jazyk administrativního stylu je velmi stereotypní, lexikálně a syntakticky chudý a kompozičně poměrně primitivní. Nesmíme ale opomenout, že v dnešní době je administrativní styl různorodější než dříve, protože

¹ ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4., str. 96-97

vnímáme veliký rozdíl mezi sdělením soukromých podnikatelů a sdělením státním, oficiálním.² Při použití administrativního stylu by měly být dodrženy předepsané normy týkající se jak obsahové a jazykové stránky textu, tak jejich grafické úpravy. Grafická úprava formulářů může nahradit prostředky syntaktické.³

Pro překlad textů administrativního stylu je nezbytné se seznámit s danou terminologií, ustálenými obraty a formulacemi, jež jsou obvyklé v cílovém jazyce. U tohoto funkčního stylu jde především o přenesení věcné a obsahové informace co nejpřesněji a nejjednoznačněji.⁴

1.1.1.1 Styl administrativní ve španělském právním jazyce

Španělské administrativní texty mají své jazykové rysy. Základním cílem administrativních textů je maximální přesnost, objektivnost a formálnost. U právnických textů se rovněž setkáme s mnoha archaickými rysy. Pro administrativní text je také typická ustálená forma textu (např. formuláře). U španělských administrativních textů rozlišujeme prostředky gramatické a lexikální. U gramatických prostředků se projevuje sklon k nominálnímu vyjadřování, a to převážně v těchto rysech:

- a) multiverbizace (*Aunque la vigente Ley del Registro Civil, de 8 de junio de 1957, ha dado muestras...*);
- b) infinitivní, participiální a gerundiální konstrukce (...*permiso definitivo para realizar, ...dicho profesor en su centro indicando..., Una vez seleccionados y aceptada...);*
- c) rozsáhlé jmenné větné členy (*Los que emplearen fuerza, violencia, intimidación o amenaza grave...*);

pro nejvíce objektivní sdělení v administrativním stylu, jsou typické tyto rysy:

² KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 139-141

³ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2., str. 89

⁴ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 148

- d) užívání opisného a zvratného pasiva, případně první osoby plurálu (*A los efectos de este Código se considera incapaz a toda persona, haya sido o no declarada su incapacitación...*, *Le notificamos...*);
- e) subjuntiv futura (*La autoridad o funcionario público que detuviere...*);
- f) odkazování pomocí ukazovacích zájmen (*a juicio de éste...*);

pro maximální explicitnost sdělení slouží:

- g) ustálená předložková spojení (*de casa a, excepto, salvo que*);
- h) spojovací výrazy a částice (*sin embargo, y sí*).

Lexikální prostředky se charakterizují jako:

- a) relativně vysoká frekvence a distribuce ustálených spojení či šablon (*declaro a/bajo mi responsabilidad, de conformidad con lo establecido*);
- b) užívání odborných termínů, a to jak právnických, tak vlastních administrativním textům, které se mohou lišit podle jednotlivých oblastí administrativy (*no dudéis en poneros en contacto con nosotros, se asignarán los fondos*);
- c) užívání archaických výrazů, v právnických textech často navazují na římské právo (*el ius como doctrina del discernimiento de lo justo y lo injusto*);
- d) speciální odborné výrazy, jejichž cílem je dosáhnout maximální přesnosti (*débito, fehaciente, diligencia*);
- e) nominální oslovování v úředním styku (*Vuestra Majestad, Alteza Real, Excelentísimo...*).⁵

1.1.2 Styl odborný

„Cílem odborného stylu je podat přesnou, jasnou a relativně úplnou informaci, která má jisté vnitřní logické uspořádání a je zaměřena na pojmovou stránku sdělení.“
[KNITTLOVÁ, 2010, str. 206]

Funkce odborných textů je odborně sdělná – nejedná se pouze o informativní či prostě sdělnou funkci, ale o kombinaci obou. Odborný styl se od ostatních funkčních stylů liší svou pojmovostí, přesností, jednoznačností a neemotivností. Pod odborný styl se nejčastěji řadí texty odborných disciplín či exaktních věd, kterými jsou například

⁵ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2., str. 90-97

biologie, chemie, medicína..., ale i jazyk právnických dokumentů zde má své místo (i když se spíše přiřazuje ke stylu administrativnímu).⁶

Právní jazyk se pod odborný styl zařazuje díky odborným pojmům a termínům, které využívá v právních dokumentech. Jelikož se ale pod odborný styl řadí mnoho vědních disciplín, jejich odborné texty se do značné míry liší. Tyto odlišnosti jsou nejvíce zřejmé při porovnání společenskovedních a vědeckých textů (společenskovední texty jsou více variabilní při volbě slohových postupů a v kompozici, zatímco vědecké texty často obsahují popis či výklad a směřují k jednomu modelu formy odborného textu). U odborného stylu je třeba používat co nejméně nápadnou formu textu a pouze informativní jazyk, jelikož jakékoliv „ozvláštnění“ textu může upoutat pozornost čtenáře a mohlo by ho odklonit od obsahu sdělovaného textu. Z tohoto důvodu jsou odborné texty spíše stereotypní.⁷

Forma odborného textu není striktně dána, ale i přes to můžeme v těchto typech textů zaznamenat jistou schematičnost (záleží na vědním oboru). Také se v nich objevují vysvětlivky, odkazy na odbornou literaturu, poznámky, grafy apod. Dalším znakem odborného textu je, že nevyužívá synonym, ale spíše opakování slov právě proto, aby se zachovala jednoznačnost významu. Ze všeho výše zmíněného vyplývá, že základním požadavkem odborného stylu je účelnost a přiměřenost výrazu. Dále také záleží, jak široké veřejnosti je odborný text určen. Pokud se jedná například o odborné texty učebního charakteru, které jsou určené pro širokou veřejnost, autor musí brát v potaz, že takový text musí být stylisticky neutrálnější a snažit se o to, aby byl text co nejvíce srozumitelný. Odborné texty mají i svou typickou syntax, bývají syntakticky složité, a to kvůli složitosti sdělení. Časté používání konektorů, sekundární předložky a spojky jsou pro ně typické. Jazyk je obecně ekonomický, nepřidávají se do něj nadbytečná slova, která by mohla už tak složitý text ještě zkomplikovat.⁸

⁶ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 206

⁷ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 206-207

⁸ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 208-210

Další důležitá součást odborného textu je uvádění konkrétních údajů (vlastních jmen, dat apod.). Také je pro něj charakteristická anonymita autora, kterou můžeme pozorovat užitím autorského plurálu či neosobního vyjádření pomocí reflexivních sloves („*En este libro se trata...*“). Dalším velmi podstatným rysem je zdvořilost v odborném vyjadřování.⁹

1.1.2.1 Styl odborný ve španělském právním jazyce

Jak již bylo výše zmíněno, pro odborný styl je stěžejní zdvořilé vyjadřování. Ve španělštině pozorujeme použití několika postupů, kterými jsou:

- a) epistemická modální slovesa, užívání kondicionálu, adverbií, substantiv a adjektiv vyjadřujících pravděpodobnost, možnost (*poder/podría, parecer, sugerir, posible, probable, asociado, vinculado...*);
- b) adverbia vyjadřující množství, stupeň, frekvenci a čas (*aproximadamente, alrededor, más o menos, de alguna forma, cerca de, ocasionalmente...*);
- c) potlačení osobnosti autora (*se considera, se discute, nos brindó...*);
- d) časová deixe (*hoy en día, desde hace mucho tiempo, a la altura de nuestros días...*);
- e) kombinace výše zmíněných postupů (*Durante los últimos años, la palinología forense ha conseguido..., Se arrestó a alguien...*).¹⁰

1.2 Právní jazyk

Tomášek popisuje právní jazyk z toho pohledu, že jsme součástí Evropské unie a sleduje, jak se v rámci jejích právních textů překládá a vyvíjí. Právní projevy EU vycházejí z obecné slovní zásoby jazyků jejích členů, které jsou doplňovány o termíny získané v procesu praktické činnosti orgánů Evropské Unie. Tento jazyk se také neustále vyvíjí, jelikož je zapotřebí nových výrazů, které se tvoří z přirozených potřeb, hlavně hospodářského života současné Evropy.¹¹

Tomášek tvrdí, že právní jazyk nelze zařadit striktně pod odborný styl, jelikož tento se používá zejména ve vědách exaktních či technických, ve kterých terminologie

⁹ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2., str. 71-72

¹⁰ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2., str. 71-73

¹¹ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 13-15

není plnovýznamová. Právní věda je ovšem vědou humanitní. Právní jazyk úzce souvisí s „běžným jazykem“, a to tak, že slovník „běžného jazyka“ se spojí s obdobami odborného jazyka. Jako příklad uvádí slovo „*dohoda*“, které používáme v běžném jazyce, ale když k němu přidáme přídavné jméno „*asociační (dohoda)*“, stane se z tohoto výrazu odborný termín.¹²

Jeden z charakteristických rysů právního jazyka je přesně definovaný a jasný pojem, který daný termín označuje. Proto se v právním jazyce často uplatňuje vnitrojazykový překlad (tzn. překlad v rámci jednoho jazyka, vysvětlivky). Vnitrojazykový překlad má překladateli napomoci k tomu, aby daný termín přeložil srozumitelně do cílového právního jazyka.¹³

Překlad v právním jazyce má také svá úskalí, jelikož každý národní jazyk má své zvyklosti a svá gramatická pravidla. Tomášek dává za příklad anglické sloveso „*shall*“, které se používá jako pomocné sloveso k budoucímu času. Ukazuje to na příkladu překladu článku 105 Asociační dohody, který v angličtině zní takto: „*The Association Council shall consist...*“ a do češtiny se překládá „*Rada přidružení se skládá...*“ – jak tedy můžeme vidět, v češtině se použil k překladu přítomný čas. Další příklad je z článku 38 stejného dokumentu, který v angličtině zní: „*...the legally resident spouse and children...*“ má v češtině znění „*...manžel a děti...*“. Zde se může stát problémem použití mužského rodu ve slově „*manžel*“, jelikož v angličtině slovem „*spouse*“ označujeme jak manžela, tak manželku. V dnešní době by se tento překlad mohl považovat jako diskriminace žen.¹⁴

V některých publikacích se rozlišují termíny „právní jazyk“ a „právnícký jazyk“. Právní jazyk je chápán jako ten, který se váže k právu jako k označované skutečnosti, zatímco právnícký jazyk je jazykem právníků.¹⁵

V. Knapp píše, že: „*Právní jazyk je nad veškerou pochybnost součástí spisovného jazyka. Je odborným jazykem, jímž jsou zachyceny a přenášeny právní texty.*“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 25] Dále uvádí, že existuje spisovný i nespisovný právní jazyk.

¹² TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 15

¹³ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 18

¹⁴ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 20-21

¹⁵ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 24

Mezi nespisovný se řadí právě právní jazyk, anebo právní slangy (např. studentský).¹⁶

Tomášek definuje právní jazyk následovně: „Právní jazyk je z funkčního hlediska prostředkem komunikace v rámci práva jako normativního systému. Ze systémového hlediska je součástí každého spisovného jazyka. Z obsahového hlediska je právní jazyk znakový systém, kde za jednotlivé znaky pokládáme jednotlivá slova (právní termíny), slovní spojení (ustálené obraty – jazykové šablony) nebo celé věty.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 25]

Tomášek ve své publikaci navazuje na právní jazyk termínem právní projev. Právní projev je jakýkoliv mluvený či psaný projev, který může přenést právní informaci, je uvedením právního jazyka do praxe.¹⁷

1.2.1 Znaky právního jazyka

Tomášek ve své publikaci zmiňuje tři znaky právního jazyka: ikony, signály a symboly, které definuje následovně: Ikony vznikají zobrazením předmětu nebo jevu a při přenosu právní informace se s nimi setkáváme u některých dopravních značek (např. zobrazení dálnice na dopravní značce). Signály, které se používají zejména jako akustické či vizuální znaky, předávají informaci převážně v souvislosti s konkrétním jevem. Při předávání právních skutečností jsou to například světelné signály na křižovatce nebo akustické signály na železničním přejezdu. Pokud se signál použije v jiné situaci než ke kterému je určený, ztrácí svou funkci (např. svítí-li červené světlo jinde než na křižovatce). Symboly bychom mohli přirovnat k signálům – jsou dány dohodou ve společenství, v právu vznikají také ze zákona, ale liší se tím, že nejsou závislé na dané situaci, ve které se mají použít. Symboly vidáme na dopravních značkách (ne na všech), zejména na příkazových a zákazových.¹⁸

1.2.2 Slovní zásoba právního jazyka

V obecném základu slovní zásoby právního jazyka najdeme všechny slovní druhy s výjimkou citoslovcí. Právní texty využívají výrazy specifické pro právo, výrazy obecného základu právního jazyka, ale i výrazy typické pro jiná odborná odvětví

¹⁶ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 25

¹⁷ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 25

¹⁸ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 23-24

(politické, ekonomické, lékařské termíny apod.). Hlavní součástí právního jazyka jsou právní termíny (*zákon, věcné břemeno, trestný čin*), slovní spojení (*přijmout zákon, vynést rozsudek*) a jazykové šablony (*zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení*).¹⁹

1.2.2.1 Právní termíny

„Právní termíny jsou pojmenováním právní skutečnosti a jejich význam je možné přesně definovat.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 49]

Tomášek [2003, str. 49] navrhuje rozeznávat rozdíl mezi termíny a „netermíny“. Termín (v tomto smyslu právní) je jasněji vymezen než „netermín“. Právní termíny vznikly v mnoha případech tak, že převzaly slova z běžné slovní zásoby, avšak právními termíny se staly ve chvíli, kdy získaly přesnou definici. Některá právní terminologie přetrvává z historie (*žaloba*), některá naopak zaniká s vývojem jazyka a práva (*hyperocha*). S některou právní terminologií je obeznámena i veřejnost (*trest, soudce*) a některá je „izolována“ v právním subsystému (*koluze*). Právní termíny mohou být i víceslovné, například *ústavní zákon*. Někteří považují za právní termín i polovětné konstrukce, věty a verbonominální konstrukce (= „ustálené vazby významového slovesa s určitým podstatným jménem“, [TOMÁŠEK, 2003, str. 49]) jako u termínu „vynést rozsudek“, kdy sloveso *vynést* je nezaměnitelné s jiným slovesem. Tuto skutečnost však Tomášek spíše nazývá slovním spojením.²⁰

1.2.2.2 Slovní spojení

„Slovními spojeními jsou víceslovné výrazy neterminologické povahy, kterými se nepojmenovává právní skutečnost, nýbrž tato právní skutečnost se jimi pouze popisuje.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 51]

Na rozdíl od právního termínu, slovní spojení nemá svou jasnou definici. Většinou se jedná o pevnou vazbu, kdy je sloveso významově „spojeno“ s podstatným jménem (*sdělit obvinění, vypsát referendum*).²¹

¹⁹ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 47

²⁰ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 49

²¹ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 51

1.2.2.3 Jazyková šablona

Téma jazykových šablon je pro tuto práci stěžejní, a proto se jím budeme zabývat nejpodrobněji ze všech podtémat slovní zásoby právního jazyka.

Tomášek ve své knize *Překlad v právní praxi* definuje jazykové šablony několika způsoby:

„Jazykové šablony jsou víceslovné, často polovětné až větné konstrukce, které se vyskytují jako obvyklá náležitost právních projevů.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 52]

„Jazyková šablona je ustálený, standardní právní obrat (spojení slov, ale i celá věta), daný v právní oblasti konvencí, který vstupuje do právního projevu jako ústrojný a konstrukčně hotový.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 53]

„Jazykové šablony vznikly kombinací složek odborné slovní zásoby termínů a slovních spojení s jednotkami běžné slovní zásoby. Do textů se vkládají jako celek na rozdíl od volných spojení, která se znovu tvoří ke každému projevu.“ [TOMÁŠEK, 2003, str. 53]

Jazykové šablony mají v lingvistické literatuře více názvů – šablona, formule, klišé, někdy také fráze. Man ve svém článku zmiňuje několik z nich, například L. V. Kopeckij nazývá jazykovou šablonu jako „automatizovanou větu“, ale v tomto případě bychom mohli brát v potaz pouze šablony větné. Další autor, kterého Man zmiňuje, je R. Kocourek, který jazykovou šablonu spíše řadí do „oborové frazeologie“, čímž ji vymezuje pouze na určitý obor, ke kterému se daná šablona váže.²²

Jazykové šablony neslouží primárně ke sdělení informace, nýbrž k dokreslení stylu právního projevu. Většinou vznikají z jazykových zvyklostí a pro právní jazyk jsou specifické ve srozumitelnosti, ustálenosti, ústrojnosti a úkonnosti. V některých jazycích mají také expresivní význam. V některých případech označuje jazyková šablona neúčinný obrat, jelikož je vytvořena například nadměrným opakováním.²³

²² MAN, O. Jazykové šablony v odborném stylu. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 106

²³ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 52-53

Jazykové šablony se mohou objevovat ve všech funkčních stylech, nás však zajímá jejich funkčnost a relevantnost ve stylu odborném. V právních projevech je lze klasifikovat dvěma směry: ze strukturálního a funkčního hlediska.²⁴

Strukturální šablony mohou být šablony ukončené (tzn. jejich struktura se nemění) a neukončené. Ukončené šablony jsou součástí většího útvaru (věty), anebo jsou větami samy o sobě. Šablony neukončené jsou jistými konstrukcemi, které tvoří rámec šablony, ve nichž je stále pouze jejich „jádro“ a její ostatní části mohou být tvořeny různými lexikálními jednotkami.²⁵ „*Na druhé straně jsou to útvary otevřené, jestliže ke své funkční realizaci musí být součástí vyššího útvaru věty (popřípadě odstavce) nebo útvary uzavřené, jestliže samy věty jsou.*“ [MAN, 1969, str. 107] Podle strukturálního hlediska dělíme jazykové šablony na: a) lexikální, slovní šablony (neboli nevětné)²⁶, b) větné šablony, c) konstrukční šablony. Lexikální šablony jsou spojení slov, která charakterizuje jejich standardnost a jsou součástí věty („...*pod trestem peněžité pokuty...*“). Větnými šablonami rozumíme standardní útvar, který má podobu věty (i nedokončené), nebo jsou celými větami a sloveso v nich je buď v aktivním tvaru („*Odnětím svobody bude potrestán...*“), nebo pasivním tvaru („*Ustanovení tohoto zákona platí pro...*“). U konstrukčních šablon je důležité její jádro, které je neměnné – ostatní prvky větného útvaru jsou proměnné („*Podle článku ... zákoníku ...*“).²⁷

Z funkčního hlediska je na jazykové šablony můžeme nahlížet ze dvou pohledů, a to z publikace L. Cejpa a z pohledu Mana. L. Cejp zpracoval a klasifikoval jazykové šablony z funkčního hlediska jako šablony: a) poziční, b) zdvořilostní (formální), c) věcné. Poziční šablony se pak dělí na šablony I) zahajovací, II) navazovací, III) závěrečné. Zdvořilostní šablony se nijak dále nedělí a věcné jsou děleny podle druhu obchodní korespondence (poptávkové, objednávací, informační, apod.).²⁸

Dělení podle L. Cejpa je ovšem omezené, jelikož se věnoval pouze šablonám z obchodní korespondence, které jsou zaměřené pouze na jeden funkční styl, a proto Man

²⁴ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 106

²⁵ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 106-107

²⁶ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 107

²⁷ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 53-54

²⁸ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 107

zpracoval vlastní dělení jazykových šablon, jež by mohlo platit pro různé funkční styly. Podle něj rozeznáváme šablony: a) obsahové (podle obsahu), b) poziční (podle místa, které zaujímají v projevu).²⁹

Obsahové šablony se liší svým obsahem dle situace, ve které jsou prohlášeny či napsány. Pod obsahové šablony řadíme: I) šablony zdvořilostní (vyjadřují poděkování, prosbu, omluvu atd.), II) šablony pozdravné, III) šablony apelové/výzvnové (šablony z vědeckých textů, které vyzývají k provedení úkolu), IV) šablony výčtové, V) šablony formulační (typické pro odborný text, používají se za účelem konečné formulace problému, VI) šablony definiční (také typické pro odborné vyjadřování, budují se na nich definice), VII) šablony anotační (používají se v odborné oblasti, slouží k předání stručné, zkratkovité informace o nějakém problému, jsou typické pro resumé, anotace apod.), VIII) šablony prostě oznamovací (slouží pro oznamování, nemají žádný zvláštní znak).³⁰

Poziční šablony jsou nazývány podle místa, pozice, kterou zaujímají v projevu. Vždy se nacházejí na pevném místě, a proto je můžeme dělit na: I) uvozovací šablony, II) závěrečné šablony, III) vnitřní šablony.³¹ Uvozovací šablony, jak nám napovídá jejich název, stojí v čele určitého projevu a uvádějí nové části projevu („*Parlament České republiky se usnesl na tomto zákoně...*“). Závěrečné šablony uzavírají určitá sdělení či právní projevy („*...čímž byla rozprava skončena.*“). Vnitřní šablony zajišťují návaznost na předchozí projev („*...v souladu s ustanovením...*“).³²

„Jazykové šablony jsou funkčně relevantní, typické pro jistou funkční oblast vyjadřování. Souvisí s úkoly jazyka. Jsou integrální součástí především odborného projevu. Směřují ke zkratkovosti, úspornosti výrazu a zároveň také k intelektuálnosti projevu: přispívají k jeho přesnosti a hutnosti. Odborné projevy se bez nich neobejdou, nelze je proto puristicky vylučovat ani hodnotit jako pejorativní.“ [MAN, 1969, str. 109]

1.3 Překlad

Překlad úzce souvisí se stylistikou. To, jak stylisticky vyzní přeložený text, záleží na autorově pochopení textu z estetické a stylistické stránky. Překladatel musí brát v potaz,

²⁹ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 108

³⁰ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 108

³¹ MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. s. 109

³² TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7., str. 54

že každý jazyk má své typické stylistické prostředky a že se mohou lišit v cílovém jazyce a výchozím jazyce. Autor překladu se tedy musí přizpůsobit a zajistit, aby nahradil tyto prostředky v cílovém jazyce tak, aby nezměnil původní informaci, aby nezmenšil nebo modifikoval intenzitu sdělení a účinnost výchozích stylistických prostředků. Překladatel si také musí dát pozor na odlišné morfologické prostředky obou jazyků, jelikož to, co se ve výchozím jazyce může používat běžně, v cílovém jazyce může vyznít nepřirozeně.³³

Překlad můžeme sledovat a analyzovat ze tří stránek: překlad jako činnost, překlad jako výsledek a překlad jako prostředek komunikace. Při překladu překladatel uplatňuje mezitextové operace. U takových operací bychom neměli opomenout ekvivalenci slov (tzn. zachování významu textu v obou jazycích³⁴). V tomto případě nemluvíme o slovníkové ekvivalenci, nýbrž o textové. Znamená to, že při překladu je nejmenší jednotkou slovní spojení (například sloveso + podstatné jméno), nikoliv jedno samotné slovo. Často se ale nejedná pouze o slovní spojení, nýbrž o celou větu, odstavec nebo celkové zaměření díla. Ekvivalence je velmi širokou, mnohostrannou a nejednoznačnou otázkou. Proto je komplikované říct, kdo by měl hodnotit přeložený text jako ekvivalentní tomu původnímu – máme zde k dispozici několik úhlů pohledu – od autora, překladatele, čtenáře nebo kritika textu.³⁵

Chceme-li, aby byl překlad adekvátní výchozímu textu, je třeba, aby splňoval určitá kritéria. Kvalitní překlad by neměl být vnímán jako překlad, ale jako originální text. Zdařilý překlad by měl splňovat tato tři kritéria: a) jazykový projev v cílovém jazyce působí přirozeně, b) výsledný překlad v cílovém jazyce má stejný význam jako ve výchozím jazyce, c) překlad zachovává dynamiku původního projevu (měl by vyvolat stejnou reakci, jako měl vyvolat ve výchozím jazyce). Roman Jakobson rozlišuje tři druhy překladu: vnitrojazykový, intersémiotický a mezijazykový. V této bakalářské práci se zaměříme pouze na překlad mezijazykový, jelikož se nás nejvíce týká.³⁶

³³ KNITTLOVÁ, Dagmar, Jiří ČERNÝ a Anna MOHAPLOVÁ. *Funkční styly moderní španělštiny: pro posluchače FF UP*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1990., str. 15-16

³⁴ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 48

³⁵ KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994. *Linguistica* (H & H). ISBN 80-85787-14-8., str. 11-13

³⁶ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 14-15

1.3.1 Mezijazykový překlad

Mezijazykový překlad je překlad mezi dvěma (nebo více) jazyky. Dále ho můžeme rozlišovat jako interlineární, doslovný, volný a komunikativní. První dva typy bychom mohli označit jako překlady, které se orientují na formální stránku textu a zbylé dva typy jako překlady, které se zaměřují zejména na význam. Interlineární překlad je ten, který nerespektuje gramatický systém v cílovém jazyce, pouze lingvistický. Tento typ překladu se může využít u blízké příbuzných jazyků, jelikož je velmi pravděpodobné, že bude v cílovém textu srozumitelný. Doslovný překlad respektuje gramatický systém, ale nebere ohled na kontextové zapojení (tzn. ustálené spojení, idiomatika). Volný překlad ve většině případů nebere v potaz registr, stylistiku a konotační složky významu – proto výsledný překlad může být ochuzený. S tímto typem se nejčastěji můžeme setkat při neprofesionálním tlumočení. Volný překlad je často obohacen o další informace, který výchozí jazyk neposkytl. Dále se také stává, že volný překlad pozměňuje původní význam z výchozího jazyka. Posledním typem je komunikativní překlad, který se povinně respektuje při překladu pozdravů, přísloví, pořekadel, idiomů apod. Velmi souvisí s pragmatickým aspektem překladu. Nelze jednoznačně říci, který z těchto překladů je nejlepší, jelikož v každé situaci je „vhodnější“ jiný typ překladu. Například doslovný překlad lépe snesou odborné texty, jelikož v nich jde primárně o zachování informace a údajů, zatímco v beletrii by byl velkou chybou, protože v té jde především o estetickou funkci jazyka.³⁷

1.3.2 Tradiční překladatelské postupy

Celkově rozlišujeme sedm tradičních překladatelských postupů: transkripci, kalk, substituci, transpozici, modulaci, ekvivalenci a adaptaci. Transkripce je přepis, který se adaptuje cílovému jazyku. Kalkem rozumíme doslovný překlad. Substitucí nahrazujeme část sdělení ve výchozím jazyce odpovídající částí sdělení v cílovém jazyce. Transpozice spočívá v nutných gramatických změnách, avšak snaží se co nejvíce zachovat významovou stránku. Modulace je tzv. změna pohledu – převádí významovou stránku sdělení ve výchozím jazyce do odpovídající významové stránky cílového jazyka, přičemž využívá přiměřené výrazové prostředky. Ekvivalence je termín pro použití stylistických a strukturních prostředků odlišných od originálu. Posledním termínem adaptace

³⁷ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 16-18

rozumíme nahrazení určité situace popsané ve výchozím jazyce jinou adekvátní situací v cílovém jazyce.³⁸

1.3.3 Právní překlad

„Překládání a tlumočení textů správným obsahem patří do široké kategorie odborného diskurzu ve smyslu komunikace v rámci skupiny lidí s určitým profesním nebo odborným zaměřením.“ [CHROMÁ, 2014, str. 12]

Vývoj práva velmi závisí na daném politickém, společenském a kulturním prostředí. Důvodem je jeho základní funkce, kterou je upravování a uspořádání vztahů v určitém společenství. Abychom mohli přiřadit smysl určitému sdělení, je zapotřebí mít nejen vrozené schopnosti myslící bytosti, ale i schopnosti získané ve společensko-kulturním prostředí, ve kterém žijeme. Na právní jazyk můžeme nahlížet ze dvou pohledů – jednak se jedná o systém, který je pro všechny přístupný a sdělovaný přirozeným jazykem a jednak má svou vlastní kulturu. Právním jazykem mluví spoustu lidí různých právnických profesí (soudci, advokáti, státní zástupci, policisté) a každý „druh“ tohoto jazyka je svým způsobem specifický. Tyto „variety“ v profesní oblasti používají společný základ právního jazyka, ale zároveň jsou mezi nimi rozdíly v systému signifikace (= způsob, jakým příjemce vnímá, co je mu sdělováno), a proto mezi nimi může docházet ke špatnému porozumění. Právní jazyk jsou ovšem „nuceni“ používat i tzv. „neprávníci“. K této skupině lidí se řadí zejména překladatelé právních textů. Hlavním požadavkem pro překladatele je zejména lingvistická kompetence v jazycích, s nimiž pracuje. Jejich právní znalost je většinou omezená na to, co se překladatel dozví z médií nebo z informací získaných během svého života. Překladatel se pak často uchyluje k volbě prostředků, které jsou lingvisticky správné, ale mohou posouvat smysl informace, jež je obsažena ve výchozím textu. U překladů právních textů je tedy velmi důležité, aby byl překladatel obeznámen s výchozím právním systémem.³⁹

Každá analýza překládacího procesu v mezijazykovém překladu musí mít alespoň obecnou analýzu práva jako systému, tzn. analýzu právního systému ve výchozím jazyce (o čem pojednává výchozí text) a analýzu právního systému v cílovém jazyce. Na právo jako systém je možno nazírat z mnoha úhlů pohledu. Když se setká více právních systémů

³⁸ KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6., str. 19

³⁹ CHROMÁ, Marta. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2851-6., str. 20-22

najednou (jako při mezijazykovém překladu právního textu), je nutno zvažovat jejich formální a hmotněprávní autonomii, které jsou největší překážkou pro překladatele, jelikož musí správně předat informaci z výchozího jazyka do cílového jazyka tak, aby dávala v obou jazycích smysl. Sdělování práva v naprosté většině probíhá přirozeným jazykem, tedy úředním jazykem daného území. Právní kultura a právní systém vytvářejí vlastní pravidla pro použití jazyka v právní praxi (např. při sestavování smlouvy či psaní zákonů). Právní systém každého území si stanoví, jaké právnělingvistické znaky musí právní text obsahovat, aby bylo možné ho považovat za platný (závazný a vynutitelný), tzn. aby byl právně účinný.⁴⁰

1.3.3.1 Překládání právních textů

Překladatel, který dostane jako zakázku právní text, musí zvážit, jakým způsobem bude nejvhodnější výchozí text uchopit (má-li možnost výběru). Má zde několik možností: a) pokusí se transformovat výchozí text co nejpřesněji do cílového jazyka; b) bude se snažit převést faktory výchozího textu způsobem, který bude dávat smysl v rámci cílového právnělingvistického systému; c) předvede pouze aspekty, které považuje relevantní za účelem překladu. K těmto možnostem se zároveň nabízí otázka, zda má cílový text působit na jeho čtenáře zcela přirozeně (jako by byl původně napsán v jeho rodném jazyce), nebo zda má přeložený právní text čtenáři v nejšířším slova smyslu připomínat, že se jedná o překlad. Činnost překladatele se skládá z několika fází. Nejdříve dekóduje (v lingvistickém slova smyslu) výchozí text (analyzuje ho ve všech jeho rovinách a identifikuje jeho obsah). Druhou fází je vnitrojazykový převod, tedy interpretace výchozího textu s cílem porozumět mu natolik, aby mohla nastat další fáze, kterou je mezijazykový převod, při kterém interpretuje výchozí text. Cílem této interpretace je, aby překladatel porozuměl výchozímu textu jako celku, ale i jeho jednotlivým segmentům. V další fázi je interpretovaná informace překládána do cílového jazyka, přičemž by měl použít vhodné jazykové prostředky, které by měly dodržovat právnělingvistická pravidla a zvyklosti cílového jazykového systému. V poslední fázi se překladatel věnuje právnělingvistické úpravě cílového textu tak, aby byl překlad vnímán jako právní text a aby dával v cílovém diskursu očekávaný smysl. Důležitý faktor, na který by měl překladatel myslet v konečných dvou fázích, je účel překladu (proč byl zadán) a

⁴⁰ CHROMÁ, Marta. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2851-6., str. 22-23

adresát přeloženého právního textu (zda má konečný příjemce právního vzdělání, zda tato osoba je nebo není rodilým mluvčím cílového jazyka...⁴¹)

1.4 Charakteristické stylistické rysy španělského jazyka

Dle Knittlové a spol. [1990, str. 16] se španělština vyjadřuje spontánněji a konkrétněji než například francouzština nebo angličtina. Stejně jako čeština dává přednost slovesným konstrukcím nad nominálními. Nejčastěji se v běžné španělské mluvě můžeme setkat s užitím přítomného indikativu k různým vyjádřením. Používá se k vyjádření příkazu (*Ahora mismo, agarras tu mochila y te subes al camión.*); k vyjádření budoucí události, kterou mluvčí očekává, doufá, že se stane, nebo z ní má strach (*La delegación peruana llega esta tarde.*); k vyjádření iniciativy a přemlouvání, vyjadřuje aktualizaci děje v dané situaci (*¿Comenzamos la reunión?*).⁴²

1.4.1 Právní text ve španělštině

V právních textech se dle Knittlové a spol. [1990, str. 13] objevují právní termíny (*legislador, legal, jurídico*); rétorické fráze (*es un deber y un honor que hemos de hacer resplandecer*); párová synonyma, která se vzájemně intenzifikují (*formalmente, ritualmente: trabado o interpretado*) nebo druhé rozšiřuje význam prvního (*compensarse o corregirse*); formální výrazy (*se compromete, hemos de prevenir*). V právních textech také můžeme najít *futuro de subjuntivo* – budoucí subjunktiv (*trataran, dieran*) nebo též kakofonní výrazy (*suspensión, privación y extinción*). Dále se v právních textech nacházejí perifráze *esto es, es decir, o sea*, které nevyjadřují pouze to, co bylo v textu uvedeno dříve, ale mohou i přidávat bližší informaci, specifikovat daný problém.⁴³

1.4.1.1 Překladatel a španělský právní text

Pokud chce překladatel španělského právního textu nalézt co nejužitečnější ekvivalenci, musí počítat se třemi parametry, kterými jsou právní systém, vzestupný jazykový proces a sestupný jazykový proces. V prvním parametru by měl být překladatel seznámen se základními pojmy práva a se čtyřmi pravomocemi – občanskou, trestní, sporně-administrativní a sociální. Vzestupný jazykový proces spočívá v identifikaci minimálních významových jednotek jazyka a jejich postupným propojením s těmi, které jsou „nad

⁴¹ CHROMÁ, Marta. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2851-6., str. 30, 31

⁴² KNITTLOVÁ, Dagmar, Jiří ČERNÝ a Anna MOHAPLOVÁ. *Funkční styly moderní španělštiny: pro posluchače FF UP*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1990., str. 16

⁴³ KNITTLOVÁ, Dagmar, Jiří ČERNÝ a Anna MOHAPLOVÁ. *Funkční styly moderní španělštiny: pro posluchače FF UP*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1990., str. 13

nimi“, až je text kompletní. Tento proces začíná rozpoznáním morfémů a fonémů a poté probíhá rozpoznávání stále větších jednotek až po úplné porozumění textu. K tomuto procesu mohou překladateli pomoci tři techniky: sémantická pole, lexikální kombinace a synonyma a antonyma. Sestupný jazykový proces je opakem vzestupného. Začíná identifikací typu textu (zda se jedná o smlouvu, zákon...), pomocí nichž překladatel očekává, jaké bude mít text lexikální a syntaktické prvky, jaká bude jeho makrostruktura a forma diskurzu. Při tomto procesu překladatel využívá svých předchozích znalostí, jelikož již musí vědět, jakou formou je psán určitý právní text a podle toho usuzovat, jak ho dále rozebírat, aby byl zachován jeho význam i v cílovém jazyce.⁴⁴

1.4.1.2 Problémy při překladu španělského právního jazyka

Prvním problémem, jenž by mohl nastat při překladu ze španělského jazyka, je polysémie. Jedná se o slova, která jsou graficky stejná, mají více významů a stejný původ. Polysémie slouží k rozšíření a k inovaci jazyka. V praxi se používá k vytváření dvojsmyslů, a proto je hojně využívána pro tvorbu slovních hříček, vtipů apod. Pro vyjádření polysémie ve španělském právním jazyce nám poslouží jako příklad termín „*derecho*“, jenž má dle Alcaraze Varó [2002, str. 81-83] osm různých významů.⁴⁵

Prvním z významů tohoto termínu je „právo, privilegium, výsada“, které se objevuje buď samostatně nebo ve spojení „*derechos y obligaciones*“. Termín „*derecho*“ se používá ve slovních spojeních jako „*derecho de asilo*“ (právo na azyl) a bývá spojováno se slovesy *asistir* (*Le asiste el derecho de...*), *tener* (*Tiene todo el derecho a...*), *ejercitar* (*Ha ejercitado su derecho a...*), *hacer dejación* (*Ha hecho dejación de sus derechos.*), *hacer valer* (*Ha hecho valer sus derechos.*), *renunciar* (*Ha renunciado a sus derechos.*), *reclamar* (*Reclama sus derechos.*), *invocar* (*No quiso invocar sus derechos ante sus hermanos.*) či *prescribir* (*Sus derechos han prescrito.*).⁴⁶

Druhý význam, jenž uvádí Alcaraz Varó, je spojení „*derecho real*“, které vyjadřuje vlastnictví nemovitosti jedné osoby, jež je převoditelné.⁴⁷ V českém jazyce tento termín nepoužijeme, ale dal by se přirovnat k vlastnickému právu.

⁴⁴ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 50-51

⁴⁵ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 81

⁴⁶ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 81

⁴⁷ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 82

V dalším významu je termín „*derecho*“ částečným synonymem k termínu „*impuesto*“, v češtině *daň*. Používá se zejména v množném čísle, např. ve slovním spojení „*derechos reales*“, což jsou daně, které se platí při převodu majetku či při podobných občanských záležitostech.⁴⁸

Další možné užití tohoto termínu je ve významu *clo*. Je užíván ve spojeních „*derechos aduaneros*“ (placení cla při přejezdu hranic přes celnici), „*derechos de navegación*“ (při cestě lodí), „*derechos de aterrizaje*“ (při přepravě letadlem) atd.⁴⁹

Jiným významem zmíněného termínu je podle Alcaraze Varó:

„Soubor zásad, norem a pravidel, kterými se řídí lidské jednání v každé občanské společnosti. Jsou systematizované v právním systému a určují, co jednotlivci mohou a nemohou dělat v situacích, kdy jsou ohroženy zájmy druhých: obvykle se jedná o ekvivalent "spravedlnosti" nebo "rozumu“.“ [ALCARAZ VARÓ, 2002, str. 82]

Pokud je termín „*derecho*“ užíván v tomto významu, píše se s velkým počátečním písmenem. Bývá spojován se slovesy „*Corresponder en Derecho*.“, „*Ser conforme a Derecho*.“ či „*Reclamar en Derecho*.“⁵⁰

Předposlední význam, jenž tento termín může mít, je *právo* jako věda, která studuje zákony a předpisy daného právního systému. Dělí se na podkategorie, např. občanské právo, trestní právo, římské právo apod.⁵¹

Posledním významem, v němž je termín „*derecho*“ užíván, je univerzita, resp. fakulta, na které se tato disciplína studuje.⁵²

Další problém, jenž se při překladu může vyskytnout, je homonymie. Jedná se o slova, která jsou graficky stejná, avšak mají odlišný význam z důvodu rozdílné etymologie. Z právnického jazyka se jedná například o termín „*casar*“. Jedním z významů je „vzít se“ (z původního slova *casa*) a druhý z nich je „zrušit“, jenž pochází z latinského *cassare* (zničit, rozbít). Polysémie a homonymie nejsou vždy jednoznačně rozlišitelné, jelikož se jedná o velmi podobné procesy. Překladatel by měl při překladu

⁴⁸ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 82

⁴⁹ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 82

⁵⁰ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 82

⁵¹ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 83

⁵² ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 83

dbát na svůj instinkt, ale zároveň by bylo velmi vhodné promyslet, který z významů je v daném kontextu užíván.⁵³

Další potíž, jež by mohla nastat při překládání španělského právního textu je paronymie nebo tzv. „falešní přátelé“. Paronymie vyjadřuje slova, která se vzájemně podobají, jelikož se vytvořily ze stejného kořene. Tento proces sledujeme v rámci několika jazyků, např. mezi španělštinou, angličtinou a francouzštinou, jako u termínu „*complicidad*“ (v angličtině *complicity*, ve francouzštině *complicité*), který vyjadřuje „spoluvinu“. „Falešní přátelé“ jsou slova, která se na první pohled zdají, že se překládají stejným (resp. velmi podobným) termínem, ale není tomu tak. V právnickém jazyce se tento problém objevuje například u slova „*actor*“, které může být bráno jako synonymum „*demandante*“ či „*acusador*“ (žalobce), ale v (aktuálním) anglickém ani ve francouzském jazyce se takto žalobce označit nemůže.⁵⁴

Přenesený význam, metafory, personifikace mohou být dalším „překladatelským oříškem“. Jednou z metafor v tomto kontextu může být „*nuda propiedad*“, jež vyjadřuje vlastnictví určitého majetku osobou, která jej nevyužívá. Adjektivum „*nuda*“ zde tedy nevyjadřuje původní význam „nahá“, a proto je zde zapotřebí této metafory. Příklad přeneseného významu můžeme vidět na slovesu „*evacuar*“, kdy jednou znamená „evakuovat“ (*Evacuaron a toda la población por temor al desbordamiento del río.*) a jednou „vyplnit (formulář)“ (*El demandado dejó pasar el plazo de diez días sin evacuar el traslado del escrito de contestación.*). Personifikace či užití trpného rodu je dalším významným procesem využívaným v právním jazyce. „*El Decreto 2046/1971, de 13 de agosto, instauró nuevos modelos para las placas de matrícula...*“ je jedním z příkladů personifikace, v němž je podmětem „*El Decreto*“, tedy neživý objekt, a v běžném použití jazyka bychom nemohli ve spojení s ním použít činný rod.⁵⁵

1.5 Shrnutí teoretické části

Teoretická část se zabývala funkčními styly, konkrétně stylem administrativním a odborným v českém a španělském jazyce. Následně byla věnována pozornost právnímu jazyku, jeho znakům a slovní zásobě. Pod slovní zásobu právního jazyka jsme zařadili

⁵³ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 84-85

⁵⁴ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 85-89

⁵⁵ ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002, str. 91-94

právní termíny, slovní spojení a jazykové šablony. Všechny druhy slovní zásoby jsme blíže definovali, aby je bylo možné rozeznat. Nejvíce jsme se věnovali jazykovým šablonám, u nichž bylo uvedeno jejich dělení dle publikací *Překlad v právní praxi* [TOMÁŠEK, 2003] a *Jazykové šablony v odborném stylu* [MAN, 1969]. S jedním z nich budeme dále pracovat v praktické části. Další kapitolou byl překlad, jež jsme rozdělili na mezijazykový a právní. Tato kapitola se z části týká analýzy strojového překladu jazykových šablon, kterou provedeme v části praktické. Posledním bodem teoretické části této práce byly charakteristické stylistické rysy španělského jazyka, v němž jsme se zabývali zejména jazykem právním. Bylo popsáno, co by měl znát překladatel španělského právního textu a jaké problémy by při překladu mohly nastat.

2 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části této bakalářské práce se budeme věnovat jazykovým šablonám, které budeme čerpat z českých a španělských smluv z oblasti občanského práva. Konkrétně se budeme zabývat dokumenty „Darovací smlouva“, „Contrato de donación“, „Kupní smlouva“, „Contrato de compraventa“, „Nájemní smlouva“ a „Contrato de arrendamiento“.

Před popisem této části bakalářské práce je velmi důležité zmínit, že prvotním záměrem bylo čerpat z různých druhů právnických textů. Bylo však velmi obtížné určitý typ paralelních právních textů ve španělském jazyce dohledat. Z důvodu nedostatečných zdrojů jsme se tedy rozhodli, že si vytvoříme minikorpus pouze ze smluv, které nám byly poskytnuty z advokátní kanceláře (v českém jazyce) a ze vzorů smluv, které jsme byli schopni dohledat na internetu (ve španělském jazyce).

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, jazyková šablona je velmi těžko definovatelná, a proto je velmi obtížné určit, zda se o jazykovou šablonu jedná či ne. Z tohoto důvodu jsme se museli rozhodnout, podle jakých pravidel budeme jazykové šablony rozlišovat. Za jazykovou šablonu budeme považovat část textu, která je v daném dokumentu konstantní. Struktura smluv by se dala rozdělit do dvou částí, přičemž jedna část by se dala považovat za jakýsi vzor, který je neměnný. Za druhou část smlouvy by se mohl považovat obsah, který je variabilní a je specifický pro každou konkrétní smlouvu (například u kupní smlouvy by se mohlo jednat o předmět koupě). Jazykové šablony budeme dělit ze strukturálního hlediska, které známe od Tomáška (2003:54), a to na šablony lexikální, větné a konstrukční. Za lexikální šablony budeme považovat ty, jež neobsahují žádné sloveso. Větnými šablonami budou ty, které tvoří větu, tzn. obsahují sloveso (předpokládáme, že tento typ šablon bude převažovat). Konstrukční šablony budou šablony, jež se budou odkazovat na některý z právních textů (např. zákoník, článek...), tzn. budou obsahovat prvky, nejčastěji předložky nebo předložková spojení, jimiž se na tyto texty odkazují.

Praktická část bude rozdělena dle smluv, jimž se v danou chvíli bude věnovat.

V první části se objeví definice jak českého, tak španělského dokumentu. Dále se budeme věnovat makrostruktuře obou dokumentů, ve které bude upřesněno, jak každá ze smluv „vypadá“ a co je v ní obsaženo.

Další částí každé podkapitoly bude kvalitativní analýza jazykových šablon v úvodní a závěrečné části obou smluv. Do této části budou vloženy snímky obrazovky z originálních dokumentů, v nichž budou jazykové šablony zvýrazněny a rozlišeny barvami. Růžovou barvou budou označeny šablony lexikální, zelenou barvou šablony větné a žlutě označené budou šablony konstrukční.

Poslední část bude zaměřena na zhodnocení kvality strojového překladu vybraných jazykových šablon. Pro tento typ překladu budeme používat strojový překlad přes překladače *eTranslation* a *deepL*. Tyto překladače jsme zvolili z důvodu jejich kvality a „zkušenosti“ s překládáním právních textů např. oproti Google překladači. Aby byla tato část efektivní, budeme při strojovém překladu používat zpětný překlad (tzn. španělský originální text přeložíme do češtiny a pak znovu do španělského jazyka). Tato funkce nám pomůže zjistit, zda se dají jazykové šablony obsažené ve smlouvách překládat strojově, aniž by došlo ke změně významu. U strojového překladu budeme dále analyzovat chyby (zejména z lexikální části šablon nebo u právní terminologie), které se během překladu vytvoří. Tato část bude rozdělena do podkapitol, které budou nazvány podle druhu jazykové šablony. Každá podkapitola bude začínat originální šablonou, jež bude vyňata z úvodní nebo závěrečné části dané smlouvy (popř. z ostatních částí). Následně se pod šablonou budou vyskytovat překlady obou překladačů a nakonec zpětný překlad.

2.1 „Darovací smlouva“/“Contrato de donación“

„Darovací smlouvou dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.“⁵⁶

Takto je definována „Darovací smlouva“ v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Definice „Darovací smlouvy“ se objevuje konkrétně pod § 2055.

„Contrato por el que una persona dispone gratuitamente de una cosa a favor de otra, que la acepta.“⁵⁷

Definice „Contrato de donación“ se ve španělském zákoně „Código Civil“ neobjevuje (v něm bychom našli pouze definici darování), a z toho důvodu jsme pro tuto

⁵⁶ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=§%202055> [cit. 8. 4. 2023]

⁵⁷ <https://dpej.rae.es/lema/contrato-de-donación> [cit. 8. 4. 2023]

práci využili definici, kterou uvádí slovník Španělské královské akademie „*Diccionario panhispánico del español jurídico*“.

Obě definice si jsou svým významem velmi podobné, téměř shodné. Svými slovy můžeme říct, že „Darovací smlouva“ či „Contrato de donación“ je typ právního dokumentu, ve kterém se vždy nachází předmět daru, který je darován dárcem (*el donante*) obdarovanému (*el donatario*), a ten ho bezplatně přijímá. Český i španělský typ smlouvy vyjadřuje totéž a má stejnou funkci.

„Darovací smlouva“, ze které budeme v této kapitole čerpat, byla poskytnuta advokátní kanceláří. Dokument „Contrato de donación“ byl nalezen na www.google.cz pod heslem „modelo de contrato de donación“ a byl stažen pod touto adresou: <https://asesorias.com/empresas/wp-content/uploads/2019/12/Contrato-de-donacion.pdf>. Musíme brát v potaz, že česká smlouva je konkrétně darovací smlouvou k nemovitosti, zatímco španělská je pouze vzor, který se může zabývat darováním věcí či peněz.

2.1.1 Makrostruktura českého dokumentu „Darovací smlouva“

„Darovací smlouva“ začíná úvodním ujednáním, ve kterém se upřesňuje typ smlouvy, odkaz na zákonné ustanovení, popis smluvních stran a popis, jak se každá z těchto stran bude dále nazývat. Tato první část je oddělena od části druhé, ve které jsou smlouvy rozděleny do článků, v nichž se píše o předmětu smlouvy (v tomto případě se jedná o články I.-III.). Následně se zde objevují další ujednání, neboli další skutečnosti, které se daného předmětu smlouvy týkají (u „Darovací smlouvy“ se upřesňuje, zda je nemovitost zatížená jiným právem, např. dluhem nebo věcným břemenem; v jakém je nemovitost stavu apod.). Nakonec v české smlouvě najdeme závěrečná ujednání, ve kterých je dána platnost i účinnost smlouvy, odkaz na zákonná ustanovení nebo jiná ujednání, počet vyhotovení smlouvy a samozřejmě podpisy smluvních stran s datem a místem podpisu.

2.1.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de donación“

„Contrato de donación“ má na první pohled odlišnou makrostrukturu od české „Darovací smlouvy“. „Contrato de donación“ začíná nadpisem, v němž se objevuje typ smlouvy, pod kterým se nachází datum a místo, jež uvádí, kdy a kde je daná smlouva podepsána. Následují údaje o smluvních stranách a, stejně jako v české smlouvě, jak se strany budou dále ve smlouvě označovat. Další náležitostí jsou prohlášení, která jsou psaná v bodech a také označují předmět smlouvy. Na rozdíl od českých smluv jsou tato prohlášení „spojená“ se smluvními stranami a tato část smlouvy se přímo neodděluje. Dalo by se

říct, že první část a druhá část smlouvy tvoří souvětí, které je odděleno pouze zvýrazněným slovesem „*exponen*“. Poté se zde nacházejí položky smlouvy, které musí být dodrženy – můžeme říci, že jsou tyto položky porovnatelné s „dalšími ustanoveními“, které se v češtině také objevují. Tyto položky jsou ovšem na první pohled napsány odlišně od „Darovací smlouvy“, jelikož jsou nadepsány jako „*estipulaciones*“ a poté jsou slovně označeny v bodech řadovými číslovkami, ve kterých se daná ujednání upřesňují. Závěrečná část se nachází hned pod položkami, je psána v několika větách či souvětích a objevují se v ní odkaz na zákonná ustanovení, podpisy smluvních stran a počet signovaných vyhotovení.

2.1.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Darovací smlouva“

V první části kvantitativní analýzy smlouvy v českém jazyce se budeme věnovat jazykovým šablonám úvodní části „Darovací smlouvy“, která nám byla poskytnuta. Poté se zaměříme na šablony z části závěrečné.

DAROVACÍ SMLOUVA

*terou v souladu s ust. § 2055 a násl., zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
v účinném znění, uzavřely níže uvedeného dne, měsíce a roku*

smluvní strany:

paní
[jméno]
r. č. 000000/0000
trvale bytem [adresa]

na straně jedné jako „Dárkyně“

a

pan
[jméno]
r. č. 000000/0000
trvale bytem [adresa]

na straně druhé jako „Obdarovaný“

Obrázek 1: Úvodní část českého dokumentu „Darovací smlouva“

V úvodní části „Darovací smlouvy“ se nevyskytuje žádná větná šablona. S touto skutečností jsme mohli počítat, jelikož v úvodní části tohoto typu smlouvy se zaznamenávají údaje o smluvních stranách. Lexikální šablony zde označují, jak se ve smlouvě bude nazývat každá ze smluvních stran. Dále se zde vyskytuje jedna konstrukční šablona, ve které je uvedeno, jaké právní předpisy se na tuto smlouvu vztahují.

Článek V.

Na základě této darovací smlouvy lze zápis (vklad) vlastnického práva Obdarovaného zapsat do katastru nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem pro [kraj], Katastrální pracoviště [katastrální pracoviště].

Tato smlouva je vyhotovena ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž Dárkyně obdrží jedno vyhotovení, Obdarovaný obdrží jedno vyhotovení a jedno vyhotovení je určeno pro Katastrální úřad pro [kraj], Katastrální pracoviště [katastrální pracoviště].

Tato smlouva vstupuje v platnost a nabývá účinnosti dnem jejího podpisu všemi smluvními stranami.

Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva je projevem jejich svobodné a vážné vůle, prosté omylu, že byly s obsahem smlouvy seznámeny, souhlasí s ním a na důkaz toho připojují své podpisy.

V ____ dne ____

[jméno]
/Dárkyně/

[jméno]
/Obdarovaný/

Obrázek 2: Závěrečná část českého dokumentu „Darovací smlouva“

Závěrečná část „Darovací smlouvy“ je o něco delší než část úvodní a je rozdělena do čtyř (resp. pěti) odstavců. Na rozdíl od první části smlouvy zde najdeme pouze šablony větné. Tento jev zde pozorujeme z důvodu popisování úkonů závěrečných ujednání. Nejprve je zde sděleno, kde lze přepsat vlastnické právo dárce na obdarovaného. Další náležitostí je počet originálů této smlouvy a upřesnění, kdo tyto originály obdrží. Dále je v „Darovací smlouvě“ upřesněno, kdy smlouva vstupuje v platnost a nakonec je zde prohlášení smluvních stran, díky kterému potvrzují, že smlouvě porozuměli a souhlasí s jejím obsahem. Je jisté, že takové náležitosti by nešly popsat jinou než větnou šablonou.

2.1.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de donación“

Úvodní část „Contrato de donación“ také obsahuje údaje o smluvních stranách, ale jsou popsány odlišně od „Darovací smlouvy“. Ve španělské smlouvě na první pohled můžeme vidět, že má jinou strukturu než smlouva česká.

CONTRATO DE DONACIÓN DE BIENES O DINERO

En, a de..... de

REUNIDOS

De una parte, como EL DONANTE:

D., mayor de edad, con N.I.F. nº y con domicilio en, calle, nº, C.P.

De otra parte, como EL DONATARIO:

D., mayor de edad, con N.I.F. nº y con domicilio en, calle, nº, C.P.

Ambas partes contratantes se reconocen capacidad legal para este acto, e intervienen en su propio nombre y derecho y quedan obligados por este contrato y

EXPONEN

Obrázek 3: Úvodní část španělského dokumentu „Contrato de donación“

Na začátek je důležité zmínit, že se ani v úvodní ani v závěrečné části „Contrato de donación“ neobjevuje žádná konstrukční šablona. V tomto úryvku smlouvy vidíme, že se zde vyskytují šablony lexikální, jež specifikují, jak se budou ve smlouvě smluvní strany nazývat. V poslední části úvodní části „Contrato de donación“ se vyskytuje jediná šablona větná, ve které smluvní strany prohlašují, že jednají svým jménem a k této smlouvě se zavazují.

Para efectos de cualquier notificación se tomará como referencia los datos de domicilio reflejados en este contrato, y en caso de algún cambio, se deberá notificar a la otra parte cuando suceda.

Y para que así conste, firman el presente contrato de donación, por triplicado, en la fecha y lugar arriba indicados.

Firma de El Donante

Firma de El Donatario

Obrázek 4: Závěrečná část španělského dokumentu „Contrato de donación“

Závěrečná část „Contrato de donación“ je opět bez konstrukční a lexikální šablony. První větná šablona v tomto úryvku pouze upřesňuje, jak a kam se budou

doručovat případná oznámení či právní dokumenty. Druhá větná šablona shrnuje informace o této dané smlouvě (počet originálů, kde je uveden datum a čas).

2.1.5 Srovnání dokumentů „Darovací smlouva“ a „Contrato de donación“

V úvodních částech obou smluv se setkáváme se seznámením se smluvními stranami. Každá ze smluv ale úvodní část pojala odlišně. První úhel pohledu, ze kterého budeme na smlouvy nahlížet, je použití jazykových šablon. V „Contrato de donación“ se neobjevuje konstrukční šablona čili odkaz na některý z právních předpisů („Contrato de donación“ tuto skutečnost obsahuje v prostřední části smlouvy, se kterou v této bakalářské práci nebudeme pracovat). Naopak v „Darovací smlouvě“ nenajdeme šablonu větnou, jelikož je popis smluvních stran velmi stručný. V obou smlouvách najdeme šablony lexikální, jež označují nazývání smluvních stran v dalších částech každého z dokumentů. Z obsahového hlediska se v „Contrato de donación“ objevuje více informací. Ve španělské smlouvě najdeme v úvodní části datum a místo podpisu smlouvy, zatímco v české smlouvě se tato informace v úvodu neobjevuje. Při popisu smluvních stran se „Contrato de donación“ neobejde bez údajů, že je daná osoba plnoletá a bez čísla dokladu totožnosti. V „Darovací smlouvě“ se místo dokladu totožnosti požaduje rodné číslo každé ze smluvních stran. Dále se zde objevuje větná šablona, ve které je uvedeno prohlášení stran, že souhlasí s tím, co je v ní uvedeno a jsou tím zavázány. Shodnými znaky jsou oslovení, adresy a názvy smluvních stran.

Závěrečné části „Darovací smlouvy“ a „Contrato de donación“ jsou na první pohled různě dlouhé – česká smlouva je v této části výrazně delší. V obou dokumentech je užit stejný druh šablon (šablony větné), a proto budeme smlouvy komentovat pouze z obsahového hlediska. „Contrato de donación“ upřesňuje, že vše, co bude třeba, bude zasláno na adresy uvedené v úvodní části. Podobná informace se v české smlouvě vůbec neobjevuje. Naopak u „Darovací smlouvy“ najdeme jiné skutečnosti, které se ve španělské smlouvě nezmiňují. První dva odstavce „Darovací smlouvy“ se odkazují na Katastrální úřad, jelikož se jedná o darovací smlouvu k nemovitosti. Z tohoto důvodu nás nepřekvapuje, že se tyto informace ve španělské smlouvě neobjevují, jelikož tato smlouva není konkrétně o nemovitosti. V „Darovací smlouvě“ se dále upřesňuje, kdy vstupuje v platnost a nabývá účinnosti. Dále se v závěru „Darovací smlouvy“ zmiňuje prohlášení smluvních stran, které v „Contrato de donación“ najdeme v úvodní části. Shodnými znaky jsou počty originálů smluv (v „Darovací smlouvě“ je navíc uvedeno, kdo tyto originály obdrží) a skutečnost, že smluvní strany stvrzují smlouvu svými podpisy.

2.1.6 Strojový překlad vybraných jazykových šablon

U „Contrato de donación“ se budeme zabývat třemi jazykovými šablonami. Vzhledem k tomu že u tohoto typu právního textu máme všechny druhy šablon, vybereme jednu šablonu lexikální, jednu větnou a jednu konstrukční.

2.1.6.1 Lexikální šablona

Lexikální šablona, kterou jsme zvolili, je:

De otra parte, como EL DONATARIO:

Překladač *eTranslation* přeložil danou jazykovou šablonu takto:

Na druhou stranu, jako například dárce:

Překladač *deepL* učinil svůj překlad následovně:

Na druhé straně, jako DONOR:

Překlad této šablony je pro nás velmi zajímavý. Ani jeden z překladačů nepřeložil název smluvní strany správně. První z překladačů si do překladu přidal slovo „například“, které ovšem při zpětném překladu zaniklo (viz níže). Další jev, který zde pozorujeme, je použití slova „donor“ u překladače *deepL*, jelikož by se tento termín v českém právním jazyce nepoužil. Dle slovníku cizích slov termín „donor“ v českém jazyce znamená „atom, molekula nebo ion předávající elektron“⁵⁸, a proto v tomto překladu nedává smysl. Je možné, že si v tomto případě překladač pomohl anglickým jazykem, ve kterém „donor“ znamená „dárce“.

Se zpětným překladem si *eTranslation* poradil takto:

Por otro lado, como los donantes:

A *deepL* takto:

Por otra parte, como Donante:

Ani *eTranslation* ani *deepL* si neporadil se slovem „donatario“ a přeložil ho stejně jako „donante“, takže v tomto případě ani *eTranslation* ani *deepL* není efektivní a jejich překlady by se nemohly považovat za plnohodnotné, jelikož by nám neupřesnily název jedné ze smluvních stran.

⁵⁸ <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/donor>

2.1.6.2 Větná šablona

Větná šablona z „Contrato de donación“, se kterou budeme pracovat, je:

Y para que así conste, firman el presente contrato de donación, por triplicado, en la fecha y lugar arriba indicados.

Jazyková šablona pro tento vzorek byla vybrána hlavně z důvodu úvodní části „*Y para que así conste*“, jelikož se objevuje v mnoha závěrečných částech španělských smluv. Do češtiny bychom ji mohli přeložit jako „na důkaz toho“.

eTranslation:

A pro záznam, podepisují tuto darovací smlouvu ve trojím vyhotovení v uvedeném datu a místě.

DeepL:

A pro pořádek uvádíme, že tuto darovací smlouvu podepsali ve třech vyhotoveních v den a na místě uvedeném výše.

Oba překladače si s touto šablonou poradily, oba překlady do českého jazyka jsou srozumitelné. I přes to jsou mezi nimi drobné rozdíly. Šablonu „*Y para que así conste*“ každý z překladačů přeložil odlišně. První překlad v nás může evokovat, že je nutno danou skutečnost zaznamenat. Druhý naopak použil spojení „pro pořádek“, které se používá spíše v běžné řeči, pokud chceme zdůraznit něco, co je z kontextu zřejmé. Další rozdíl, jenž je možno vidět, je, že *eTranslation* použil pro překlad „por triplicado“ souborovou číslovku „trojí“, zatímco *deepL* základní číslovku „tři“. Vzhledem k použití tohoto termínu v „Darovací smlouvě“ (Obr. 2), je překladač *deepL* přesnější. Dále je velmi zajímavé, že každý ze strojových překladačů užil jiný slovesný čas při překládání slovesa „firman“. *ETranslation* použil čas přítomný, stejně jako v originální větné šabloně a v překladu od *deepL* se objevuje čas minulý. Měli bychom ale brát v potaz, že *deepL* v přeloženém textu také použil přítomný čas při přidání slovesa „uvádět“ do úvodní části této jazykové šablony. Poslední odlišností v překladu je den a místo podpisu. Druhý překladačů je v této části lepším překladačem, jelikož „neopomněl“ slovo „výše“, které uvádí, kde najdeme datum a místo podpisu „Contrato de donación“. V porovnání s českým právním jazykem si překladač *deepL* poradil lépe.

Zpětný překlad *eTranslation*:

Y para que conste, firman este contrato de regalo por triplicado en esa fecha y lugar.

U zpětného překladu od *eTranslation* musíme ocenit, jak si poradil s úvodní větou šablonou, kterou přeložil téměř výborně. Chybí v ní pouze „*así*“. Zvláštní jev, jenž se zde objevil, je „*contrato de regalo*“, jelikož žádná taková smlouva (resp. slovní spojení) ve španělském právním jazyce neexistuje. Můžeme předpokládat, že při zpětném překladu užil doslovný překlad, jelikož „*dar*“ se do španělského jazyka přeloží jako „*regalo*“. Zbylá část větné šablony je relativně dobře přeložena a podobá se originálu.

Zpětný překlad *deepL*:

Y en aras de la claridad, observamos que firmaron esta escritura de donación por triplicado en la fecha y el lugar antes mencionados.

Na rozdíl od zpětného překladu od *eTranslation*, překlad *deepL* není tolik vydařený. První část šablony je naprosto odlišná od originálu. „*En aras*“ znamená „na počest“, což by se z obsahového hlediska dalo považovat za shodné, ale původní úvod této větné šablony je jiný. Dále zde sledujeme chybný překlad „*contrato de donación*“ a to jako „*escritura de donación*“.

Je zajímavé, že si oba překlady při překladu z originální šablony byly velmi podobné a u zpětného překladu se tolik liší. Jak již bylo zmíněno výše, u této větné šablony si se zpětným překladem poradil lépe strojový překladač *eTranslation*. Nesmíme ale opomenout, že ani jeden z překladačů při zpětném překladu nepoužil správně termín „*contrato de donación*“, které je pro tuto šablonu stěžejní.

2.1.6.3 Konstrukční šablona

Jelikož se žádná konstrukční šablona neobjevila ani v úvodní ani v závěrečné části „*Contrato de donación*“, vyhledali jsme ji ve středu smlouvy, konkrétně v osmém bodě smlouvy. Konstrukční šablonou pro náš vzorek je šablona:

La donación se puede revocar según los supuestos que recoge el Código Civil.

ETranslation si s překladem poradil takto:

Dar může být odvolán podle předpokladů obsažených v občanském zákoníku.

U této jazykové šablony je překlad do češtiny víceméně srozumitelný, ale bohužel se neshoduje s právním jazykem v češtině. Při porovnání významu této jazykové šablony s českou smlouvou by se místo použití substantiva „*předpoklad*“ jednoznačně mělo užít substantivum „*případ*“.

DeepL:

Darování lze odvolat v souladu s ustanoveními občanského zákoníku.

V tomto případě je český překlad velmi povedený, jelikož používá právní termíny, které by mohly být obsaženy i v české smlouvě a jsou naprosto srozumitelné.

Zpětný překlad *eTranslation*:

La donación puede ser revocada de acuerdo con las suposiciones contenidas en el Código Civil.

U zpětného překladu je překvapivé, jak si překladač poradil se překladem zpět do španělského jazyka. Až na drobnosti, které pro překlad nejsou příliš důležité (např. místo „*se puede revocar*“ se přeložilo „*puede ser revocada*“), se překlad velice vydařil.

Zpětný překlad *deepL*:

La donación podrá ser revocada de conformidad con las disposiciones del Código Civil.

Zpětný překlad přes *deepL* je také na vysoké úrovni, avšak oproti původní šabloně je tam více odlišností, než u překladu od *eTranslation*.

U konstrukční šablony si při překladu do českého jazyka jednoznačně lépe vedl překladač *deepL*, jelikož lépe použil právní jazyk užívaný v češtině.

2.2 „Kupní smlouva“/“Contrato de compraventa“

„Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.“⁵⁹

Zákonná definice „Kupní smlouvy“ je uvedena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v § 2079.

„El concepto de contrato de compraventa es aquél por el que una persona (vendedor) se obliga a entregar una cosa determinada a otra (comprador), y este se obliga a pagar por ella un precio cierto en dinero o signo que lo represente.“⁶⁰

⁵⁹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=§%202079> [cit. 8. 4. 2023]

⁶⁰ https://guiasjuridicas.laley.es/Content/Documento.aspx?params=H4sIAAAAAAAAEAMtMSbF1jTAAAUlND5yMjtbLUouLM_DxblwMDCwNzAwuQQGZapUt-ckhlQaptWmJOcSoAhNn8YDUAAAA=WKE [cit. 8. 4. 2023]

Dle webové stránky, ze které jsme čerpali, se definice „Contrato de compraventa“ objevuje v „Código Civil“ pod článkem č. 1445.

Obě definice se ve svém obsahu shodují. Mohli bychom zjednodušeně říct, že tento typ dokumentu je o tom, že prodávající (el vendedor) předá kupujícímu (el comprador) věc a prodávající za ni dostane od kupujícího zaplacenou.

Český dokument „Kupní smlouva“ nám byl rovněž poskytnut z advokátní kanceláře. „Contrato de compraventa“ byla vyhledána přes *Google* a byla nalezena jako vzor tohoto druhu smlouvy pod odkazem: https://www.pozuelodealarcon.org/sites/default/files/2016-10/47134_274274200611527.pdf. Oba dokumenty se týkají koupě (popř. prodeje) motorového vozidla.

2.2.1 Makrostruktura českého dokumentu „Kupní smlouva“

Makrostruktura dokumentu „Kupní smlouva“ se velmi podobá makrostruktuře „Darovací smlouvy“, jelikož nám byla poskytnuta ze stejné advokátní kanceláře, kde jsou smlouvy psány velmi podobným způsobem. „Kupní smlouva“ je rovněž rozdělena do článků. Prvním článkem „Kupní smlouvy“ je úvodní ujednání, ve kterém je uveden typ smlouvy, odkaz na zákonné ustanovení a údaje o smluvních stranách. Ve článku číslo dvě se objevuje prohlášení smluvních stran, v němž se dokládá, že jsou smluvní strany (resp. strana kupující) seznámeny se stavem vozidla a prohlašují, že žádné okolnosti nebrání uzavření této smlouvy. Pod třetím článkem „Kupní smlouvy“ najdeme předmět smlouvy, v tomto případě vozidlo. Článkem číslo čtyři se stanovuje kupní cena a je v něm upřesněno, kam má být prodávajícímu uhrazena (na jaké číslo účtu). Další článek nese název „Předání vozidla, prepis v evidenci vozidel“ – tyto skutečnosti se v tomto článku dále upřesňují. Článek sedmý se věnuje smluvní pokutě, ukončení smlouvy. Stanovuje se v něm, v jakém případě se smlouva ruší, kdy je každá strana oprávněna od smlouvy odstoupit apod. Poslední článek se zabývá závěrečnými ustanoveními, v nichž je uveden počet originálů a kdo je obdrží, datum a místo podpisu smlouvy a samozřejmě podpisy obou smluvních stran.

2.2.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de compraventa“

Španělský dokument „Contrato de compraventa“ je, jak již bylo zmíněno výše, pouhým vzorem tohoto typu smlouvy. Začíná nadpisem, který specifikuje, o jaký druh smlouvy se jedná. Pod názvem smlouvy se objevuje datum a místo podpisu daného dokumentu.

Poté se v „Contrato de compraventa“ objevuje úvodní část pod „nadpisem“ „*Reunidos*“. V této části se objevují údaje o smluvních stranách, avšak v obsáhlejší formě než je tomu u „Kupní smlouvy“. Následně se text smlouvy rozděluje slovesem „*exponen*“, pod nímž je uvedeno prohlášení smluvních stran. Tato část je velmi podobná s „Kupní smlouvou“. Pod prohlášením smluvních stran se nacházejí body smlouvy („*estipulaciones*“). „Contrato de compraventa“ se rozděluje konkrétně do sedmi bodů, ve kterých se objasňuje vše, co je spojeno s prodejem a koupí auta. Závěrečná část „Contrato de compraventa“ najdeme jednu větu, ve které je upřesněno, že smluvní strany souhlasí se vším, co je ve smlouvě uvedeno, kolik má smlouva originálů a nakonec ji stvrzují svými podpisy.

2.2.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Kupní smlouva“

Kupní smlouva o prodeji motorového vozidla

dle ust. § 2079 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v účinném znění

Čl. I.

Smluvní strany

pan
[jméno]
r.č.: 000000/0000
bytem [adresa]

dále jen jako „prodávající“

a

pan
[jméno]
r.č.: 000000/0000
bytem [adresa]

dále jen jako „kupující“

Obrázek 5: Úvodní část českého dokumentu "Kupní smlouva"

Úvodní část „Kupní smlouvy“ obsahuje několik šablon lexikálních a jednu konstrukční. Žlutě označená konstrukční šablona označuje zákon, jímž se tato smlouva řídí. Lexikální šablony označují, jak se každá ze smluvních stran bude v „Kupní smlouvě“ nazývat.

**Čl. VII.
Závěrečná ustanovení**

Tato smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá smluvní strana obdrží po jednom z nich.

Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky, zejména pak občanským zákoníkem.

V _____ dne _____.2023 V _____ dne _____.2023

[jméno]
/prodávající/

[jméno]
/kupující/

Obrázek 6: Závěrečná část českého dokumentu "Kupní smlouva"

V závěrečné části „Kupní smlouvy“ najdeme dva druhy šablon. Nejdříve se zde objevuje šablona větná, která nám sděluje, v kolika originálech je smlouva vyhotovena a kdo je obdrží. Další šablonou, kterou můžeme vidět, je šablona konstrukční. V ní se upřesňuje, kterým právním předpisem se „Kupní smlouva“ řídí.

2.2.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de compraventa“

EJEMPLO DE CONTRATO DE COMPRAVENTA DE VEHÍCULOS ENTRE PARTICULARES

En....., a, de, de

REUNIDOS:

De una parte, D., que interviene en nombre propio (o en representación de la empresa, con NIF ó CIF, como (apoderado, gerente, etc.), con domicilio en, calle, actuando en calidad de VENDEDOR.

Y de otra parte, D., que interviene en nombre propio (o en representación de la empresa, con NIF ó CIF, como (apoderado, gerente, etc.), con domicilio en, calle, actuando en calidad de COMPRADOR.

EXPONEN

Obrázek 7: Úvodní část španělského dokumentu "Contrato de arrendamiento"

Stejně jako v „Kupní smlouvě“ se v „Contrato de compraventa“ v úvodní části vyskytuje název smlouvy a údaje o smluvních stranách. Dalo by se říct, že v celku se v úvodní části jedná o dvě šablony větné, protože je popis smluvních stran pojatý jako celá věta, ale jelikož jsou tyto údaje rozděleny a musí být vyplněny, bereme je jako

šablony lexikální. Tyto šablony zde uvádějí, jak budou smluvní strany v této smlouvě nazývány. V úvodní části „Contrato de compraventa“ se rovněž objevují šablony větné. Tyto šablony pouze doplňují údaje o smluvních stranách a rozšiřují o nich informace.

Y en prueba de conformidad, las partes, una vez leído, junto con el Anexo y la Garantía, firman por duplicado en el lugar y fecha al principio indicados.

El Comprador

El Vendedor

Fdo.:

Fdo.:

Obrázek 8: Závěrečná část španělského dokumentu "Contrato de arrendamiento"

Závěrečná část „Contrato de compraventa“ se skládá pouze z šablony větné. Tato šablona znázorňuje, že strany tento dokument přečetly a podepisují ji v již zmíněné datum a na již uvedeném místě.

2.2.5 Srovnání dokumentů „Kupní smlouva“ a „Contrato de compraventa“

Každý z dokumentů se v úvodní části zabýval popisem smluvních stran. Na první pohled můžeme říct, že „Kupní smlouva“ má úvodní ustanovení pojata spíše formulářově, zatímco „Contrato de compraventa“ smluvní strany popisuje souvislou větou. Nejdříve se zaměříme na rozdíly mezi jazykovými šablonami. Při pohledu na úvodní části obou dokumentů (Obr. 5 a Obr. 7) můžeme okomentovat, že jak v českém, tak ve španělském dokumentu se objevují lexikální šablony. Tato skutečnost je jediným shodným znakem z pohledu jazykových šablon. V úvodní části „Contrato de compraventa“ se neobjevuje konstrukční šablona, tedy odkaz na některý z právních předpisů. V dokumentu „Kupní smlouva“ se naopak neobjevuje šablona větná, jelikož účelem úvodní části českého dokumentu je být co nejstručnější. Pokud na obě úvodní části bude nahlíženo z hlediska obsahového, je zřejmé, že „Contrato de compraventa“ je obsáhlejší. Zaprvé se ve španělském dokumentu uvádí hned pod nadpisem datum a místo podpisu smlouvy (u „Kupní smlouvy se tato skutečnost uvádí až v části závěrečné) a zadruhé se v „Contrato de compraventa“ pravděpodobně počítá s tím, že smlouvu podepisují zástupci právnických osob a ne osoby fyzické (jako je tomu v „Kupní smlouvě“). Z tohoto důvodu „Contrato de compraventa“ v úvodní části obsahuje více slov, jelikož je zde možnost uvést název firmy či jak ji daná osoba zastupuje (zda se jedná o zástupce, vedoucího...).

V závěrečných částech „Contrato de compraventa“ a „Kupní smlouvy“ se objevuje několik shodných znaků, kterými jsou počet originálů daného dokumentu a podpisy smluvních stran. V „Kupní smlouvě“ se následně objevuje informace o právním

řádu České republiky, kterým se tato smlouva řídí a dále zde najdeme datum a místo podpisu smlouvy, které se v „Contrato de compraventa“ vyskytuje v části úvodní. U španělského dokumentu je uvedena (kromě podpisů) pouze jedna věta, ve které se stručně shrnuje, že smluvní strany byly seznámeny s obsahem smlouvy a podepisují ji. Oba dokumenty se tedy shodují pouze s obsahem větné šablony.

2.2.6 Strojový překlad u vybraných jazykových šablon

U „Contrato de Compraventa“ jsme z úvodní a závěrečné části zvolili jednu šablonu lexikální a jednu větnou. Konstrukční šablona se v těchto částech smlouvy neobjevila, a proto jsme čerpali i ze střední části smlouvy, se kterou v této bakalářské práci jinak nepracujeme, a vyňali jsme ji konkrétně ze sedmého bodu „*estipulaciones*“ z tohoto španělského dokumentu.

2.2.6.1 Lexikální šablona

Zástupcem lexikální šablony u „Contrato de compraventa“ je:

actuando en calidad de VENDEDOR

eTranslation:

vystupovat jako prodejce

První z překladačů si překlad do češtiny vyložil více „po svém“. Neuměl si poradit s tvarem gerundia, které v českém jazyce neexistuje. Do české smlouvy by se užití infinitivu v tomto případě nehodilo. Dalším rozdílem oproti českému originálu je název strany, kterým by měl být „prodávající“, ale *eTranslation* si ani s touto složkou právního jazyka neporadil. Je zde k uvažování, zda je překlad významově nepřesný kvůli nedostatečnému kontextu, do nějž by měla být lexikální šablona zasazena.

DeepL:

jednající jako PRODÁVAJÍCÍ

Druhý překladač si s překladem poradil mnohem lépe. Měli bychom ocenit přeložený tvar gerundia, který přeložil vhodněji než *eTranslation*. Překlad by se určitě dal použít v české smlouvě, a proto je *deepL* pro tuto šablonu vyhodnocen jako kvalitnější překladač.

Zpětný překlad *eTranslation*:

actuando como vendedor

Zpětný překlad *deepL*:

actuando como VENDEDOR

Oba překladače se při zpětném překladu shodly, a proto zde není potřeba komentovat, který z nich si v této disciplíně vedl lépe. Jediné, co by se zde dalo zmínit, je užití velkých písmen u termínu „*vendedor*“, které shodně s originálem použil překladač *deepL*.

2.2.6.2 Větná šablona

Větná šablona „Contrato de compraventa“, jež byla vybrána pro vzorek do této bakalářské práce, je:

Y en prueba de conformidad, las partes, una vez leído, junto con el Anexo y la Garantía, firman por duplicado en el lugar y fecha al principio indicados.

eTranslation:

A na důkaz shody se strany po přečtení společně s přílohou a zárukou podepíší ve dvou vyhotoveních v místě a datu uvedeném na začátku.

DeepL:

Na důkaz toho strany po přečtení přílohy a záruky podepsaly ve dvou vyhotoveních na místě a v den, které jsou uvedeny výše.

ETranslation přeložil větnou šablonu více doslovně. Přeložená věta jako celek nedává v českém jazyce příliš smysl. Zapříčiňuje to zejména užití zvrátneho zájmena „se“ v úplném začátku věty, jelikož se neváže na žádné sloveso. Také bychom v českém jazyce nepoužili spojení „a na důkaz shody“, přestože ve španělském jazyce takto originální šablona vyzní. Překlad od *deepL* je více zdařilý, jelikož se v něm neobjevují žádná slova, která by zněla v kontextu nesmyslně. Překlad „po přečtení přílohy a záruky“ je zde zavádějící, protože změnil obsah sdělení. V originále nám tato šablona říká, že si smluvní strany přečetly smlouvu, přílohy i záruku, ale v překladu od *deepL* z kontextu vyznívá, že si strany přečetly pouze přílohu a záruku, nikoliv smlouvu. Tato skutečnost je ovšem pro obsah této šablony zásadní a musíme uznat, že si touto částí šablony *eTranslation* poradil mnohem lépe. Dalším rozdílem při překladu je závěr této větné šablony. Strojový překladač *deepL* používá lepší výrazy, které by se spíše použily v českém právním jazyce

(např. na místě a v den, uvedeny výše). Na závěr by se dalo říct, že *deepL* zvolil lepší překlad pro tuto jazykovou šablonu, ale nesmíme zapomenout na obsahovou chybu, kterou při něm učinil.

Zpětný překlad *eTranslation*:

Y en apoyo de la prueba de conformidad, previa lectura con el anexo y la garantía, las Partes firmarán por duplicado en el lugar y la fecha indicados al principio.

eTranslation při zpětném překladu pozměnil či přidal slova. V úvodní části šablony je zpětný překlad velmi podobný originálu, pouze s přidáním slov „*en apoyo*“, které v kontextu nijak nemění význam. Další změnou je „*previa lectura*“, která ovšem vyjadřuje totéž, co „*una vez leído*“, a proto není třeba tuto část dále komentovat. Drobným rozdílem je užití futura namísto přítomného času, ale nad tím se nebudeme pozastavovat, jelikož se v původním překladu tento výraz přeložil do češtiny v čase budoucím. Poslední drobností, kvůli které se zpětný překlad liší od originálu, je odlišné pořadí slov u použití „*las Partes*“ a v závěrečné části šablony. Vcelku se zpětný překlad velice vydařil a až na několik bezvýznamných drobností, je velmi podobný originálu.

Zpětný překlad *deepL*:

En fe de lo cual, las partes, una vez leídos los anexos y garantías, los han firmado por duplicado en el lugar y fecha arriba indicados.
--

U zpětného překladu strojového překladače *deepL* nás na první pohled zarazí začátek této šablony. Význam „*en fe de lo cual*“ je podobný originální části šablony, ale tato úvodní část je pro tuto šablonu zásadní. Dalším jevem, nad kterým bychom se měli pozastavit, je užití plurálu ve slovech „*leídos, anexos, garantías*“. Těžko říct, z jakého důvodu překladač použil množné číslo, jelikož i v českém překladu se objevilo číslo jednotné. Ani tento strojový překladač si při zpětném překladu nevedl špatně, jelikož je šablona dobře srozumitelná a obsahově téměř shodná (s ohledem na překlad do českého jazyka).

2.2.6.3 Konstrukční šablona

Konstrukční šablonu jsme vyhledali ve střední části španělského dokumentu a zní takto:

Para la resolución de las cuestiones que pudieran surgir, derivadas del presente contrato, las partes quedan sometidas a los Juzgados y Tribunales de

....., como lugar de celebración del contrato y cumplimiento de las obligaciones del mismo.

eTranslation:

Za účelem vyřešení jakýchkoli otázek vyplývajících z této smlouvy se strany předkládají soudům a tribunálům ze dne..... jako místo uzavření smlouvy a plnění jejích závazků.

Překlad do českého jazyka je složitější na porozumění. *ETranslation* je nepřesný v případě terminologie, jež v cílovém jazyce neexistuje a má pak tendenci k doslovnému překladu. Pro význam celého překladu není vhodné použít sloveso „předkládat“, jelikož v tomto kontextu nedává smysl. Toto sloveso se v českém jazyce váže spíše na věci než na osoby, a proto zde není adekvátní ho použít. Dalším problémem, který při překladu vznikl, je přidání slov, konkrétně slova „den“. Nikde v originální šabloně není o datu ani dnu nic řečeno a z toho důvodu je překvapující, že překladač při překládání této šablony toto slovo přidal. Navíc se v druhé části šablony mluví o místě, a proto je překlad jako celek nesrozumitelný.

DeepL:

Pro řešení jakýchkoli otázek, které mohou vyplynout z této smlouvy, jsou strany podřízeny soudům a tribunálům na jako místu, kde byla smlouva uzavřena a kde se plní závazky z ní vyplývající.

U překladu *deepL* nemůžeme nic vytknout, jelikož je překlad velmi vydařený a srozumitelný.

Zpětný překlad eTranslation:

A fin de resolver cualquier cuestión que surja del presente Acuerdo, las Partes serán remitidas a los órganos jurisdiccionales de..... como lugar de celebración del contrato y el cumplimiento de sus obligaciones.

Zpětný překlad se dá považovat za vydařený. Je však zajímavé sledovat, že se zde smlouva přeložila dvěma způsoby, a to jako „*acuerdo*“ a „*contrato*“. Dále je zvláštní překlad „soudům a tribunálům“ jako „*órganos jurisdiccionales*“, jelikož v tomto případě by bylo vhodné použít doslovný překlad, při kterém by se *eTranslation* nejvíce přiblížil originální šabloně.

Zpětný překlad *deepL*:

Para la resolución de cualquier cuestión que pudiera derivarse del presente Acuerdo, las partes se someten a los juzgados y tribunales de como lugar de celebración del Acuerdo y de cumplimiento de las obligaciones derivadas del mismo.

Tento zpětný překlad je velice podobný originálu, avšak nalezneme zde jiný termín pro „smlouva“, a to termín „*Acuerdo*“.

2.3 „Nájemní smlouva“/“Contrato de arrendamiento“

„Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné.“⁶¹

Tímto způsobem definuje zákon č. 116/2005 Sb. v §3 „Nájemní smlouvu“.

„El contrato de arrendamiento o locación (locatio-conductio por su denominación originaria en latín) es un contrato por el cual existe una relación entre dos partes, mediante la cual se obligan de manera recíproca y por un tiempo determinado la cesión de un bien o servicio quedando obligada la parte que aprovecha la posesión a pagar un precio cierto.“⁶²

Vzhledem k tomu, že bylo obtížné dohledat definici „Contrato de arrendamiento“, čerpáme ji z Wikipedie.

Definice v obou jazycích se obsahově téměř shoduje. V české definici je navíc popsáno, jak se nazývají jednotlivé smluvní strany.

„Nájemní smlouva“ nám byla také poskytnuta z advokátní kanceláře. „Contrato de arrendamiento“ byl stažen z odkazu https://asisehace.gt/media/modelo_arrendamiento.pdf, který jsme našli přes www.google.cz pod heslem „Modelo de contrato de arrendamiento“. Obě smlouvy se týkají nájmu bytu, ale opět musíme brát v potaz, že španělský dokument je pouhým vzorem této smlouvy.

2.3.1 Makrostruktura českého dokumentu „Nájemní smlouva“

Český dokument „Nájemní smlouva“, který máme k dispozici z advokátní kanceláře, se skládá úvodní části, předmětu smlouvy a závěrečné části. V úvodní části se objevuje

⁶¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4585913> [cit. 14. 4. 2023]

⁶² https://es.m.wikipedia.org/wiki/Contrato_de_arrendamiento [cit. 14. 4. 2023]

název smlouvy, odkaz na zákonná ustanovení a popis smluvních stran. Střední část je propojena se závěrečnou a je rozdělena do sedmi bodů. V prvním bodě je definován předmět nájmu, v němž se specifikuje, o kterou nemovitost se jedná i dle výpisu z katastru nemovitostí. Druhý bod smlouvy se zabývá předmětem smlouvy, třetí dobou nájmu. Bod číslo čtyři se věnuje určení výše nájemného a způsobem úhrady. Pátým bodem se definují další ujednání týkající se nájmu dané nemovitosti. V šestém bodě se specifikuje, za jakých podmínek nájem může skončit. Poslední bod je v této smlouvě k dispozici pro popis závěrečných ustanovení a k podpisům smlouvy.

2.3.2 Makrostruktura španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“

Dokument „Contrato de arrendamiento“ je na první pohled rozdělen na pět částí (z pohledu slov, která jsou psána velkými písmeny a oddělují určité odstavce). Smlouva začíná nadpisem, který uvádí název smlouvy, a hned pod ním je uvedeno datum a místo jejího podpisu. První oddělení odstavců je pod slovem „*REUNIDOS*“, v němž je uvedeno jméno a příjmení každé ze smluvních stran. Dále smlouvu rozděluje sloveso „*INTERVIENEN*“, pod kterým smluvní strany prohlašují, že je tato smlouva projevem jejich svobodné a vážné vůle. „*EXPONEN*“ je dalším verbem, jež rozděluje smlouvu. Pod ním se uvádí bližší údaje o smluvních stranách jako např. číslo dokladu totožnosti. Poslední dělení smlouvy má na starost nadpis „*CLÁUSULAS*“, pod nímž jsou uvedeny body smlouvy. V nich se stanovují ujednání, kterými se tato smlouva bude řídit. Najdeme mezi nimi odkaz na zákonné ustanovení, dobu platnosti smlouvy, výši nájmu a jiné. Na úplném konci „Contrato de arrendamiento“ se nachází místo určené k podpisu obou smluvních stran.

2.3.3 Kvalitativní analýza českého dokumentu „Nájemní smlouva“

SMLOUVA O NÁJMU BYTU

dále jen „smlouva“

kteřou níže uvedeného dne, měsíce a roku v souladu s § 2201 a násl. a § 2235 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), ve znění pozdějších předpisů, uzavřely

smluvní strany:

pan
nar.
bytem

na straně jedné jako „pronajímatel“

a

pan
Nar.
bytem

na straně druhé jako „nájemce“

Obrázek 9: Úvodní část českého dokumentu "Nájemní smlouva"

„Nájemní smlouva“ v úvodní části obsahuje dva druhy jazykových šablon, a to jednu šablonu konstrukční a několik lexikálních. Jelikož se jedná začátek smlouvy, bylo pravděpodobné, že lexikální šablony zde budou převažovat, protože popisují, jak se dané subjekty ve zbytku dokumentu budou nazývat. Konstrukční šablona (žlutě) odkazuje na zákonná ustanovení, kterými se tato smlouva řídí.

VII.

Závěrečná ustanovení

1. Smluvní strany se dohodly, že písemnosti zasílané v souvislosti s touto nájemní smlouvou a odeslané na výše uvedené adresy smluvních stran doporučeně poštou, se považují za doručené druhé smluvní straně 3.dnem po jejich odeslání.
2. Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu poslední ze smluvních stran. Smluvní strany prohlašují, že se s obsahem smlouvy řádně seznámily, že byla sepsána dle jejich svobodné a vážné vůle a nebyla sjednána v tísní.
3. Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky, a to zejména ustanoveními §§ 2235 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

4. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou originálech, z nichž každá ze smluvních stran obdrží po jednom z nich.

V Plzni dne

V Plzni dne

Pronajímatel

nájemce

Obrázek 10: Závěrečná část českého dokumentu "Nájemní smlouva"

Závěrečnou část „Nájemní smlouvy“ najdeme pod bodem sedm, tzv. „Závěrečná ustanovení“. V této části „Nájemní smlouvy“ nalezneme dva druhy jazykových šablon. Konstrukční šablona (bod 3.) stanovuje jakými paragrafy Právního řádu ČR se řídí. Větné šablony uvádějí, kam bude zasílána případná korespondence, kdy smlouva nabývá platnosti a účinnosti. V poslední části smlouvy větné šablony upřesňují počet originálů smlouvy a kdo je obdrží.

2.3.4 Kvalitativní analýza španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“

MODELO DE CONTRATO DE ARRENDAMIENTO DE VIVIENDA

En _____ (ciudad), a _____ (fecha)

REUNIDOS

De una parte, _____ (nombre y apellidos)
Y de la otra, _____ (nombre y apellidos)

INTERVIENEN

Cada uno en su propio nombre y derecho, y se reconocen mutuamente capacidad suficiente para el otorgamiento del presente CONTRATO DE ARRENDAMIENTO.

EXPONEN

I)- Don _____, con D.N.I. número _____, denominado en lo sucesivo y a efectos del contrato de arrendamiento ARRENDADOR, que es propietario de pleno dominio de la vivienda sita en _____ (dirección vivienda objeto del contrato).

II)- Don _____, con D.N.I. número _____, denominado en lo sucesivo y a efectos del presente contrato ARRENDATARIO, que está interesado en alquilar la mencionada finca, para lo cual, ambos acuerdan formalizar el contrato que se articula en las siguientes cláusulas:

Obrázek 11: Úvodní část španělského dokumentu "Contrato de arrendamiento"

V úvodní části španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“ se vyskytují šablony lexikální a větné. Dalo by se říci, že téměř celá úvodní část je jednou větou rozdělenou do několika řádků, ale pro účely této práce jsme šablony oddělili. Lexikální šablony se opět věnují smluvním stranám, zejména tomu, jakým způsobem se budou dále v dokumentu označovat. Větné šablony vyznačují prohlášení smluvních stran.

A efectos del Art.14 de la vigente ley de Arrendamientos Urbanos y a cuantos otros pudieran resultar pertinentes, las partes convienen que la enajenación de la vivienda extinguirá el arrendamiento.

Fdo.: **EL ARRENDADOR**

Fdo.: **EL ARRENDATARIO**

Obrázek 12: Závěrečná část španělského dokumentu "Contrato de arrendamiento"

Závěrečná část zmíněného španělského dokumentu obsahuje pouze jednu šablonu konstrukční. Tato šablona se odkazuje na článek č. 14 zákona, jenž nese název „*Arrendamientos urbanos*“.

2.3.5 Srovnání dokumentů „Nájemní smlouva“ a „Contrato de arrendamiento“

Jak „Nájemní smlouva“, tak „Contrato de arrendamiento“ se v úvodní části zabýval definicí smluvních stran. V „Nájemní smlouvě“ se u každé ze stran vyžadovalo více informací, zatímco u „Contrato de arrendamiento“ stačilo dopsat jméno a příjmení. Z obsahového hlediska lze říci, že se úvodní části obou dokumentů liší ve dvou skutečnostech. Pouze v „Nájemní smlouvě“ je možno nalézt zákon, kterým se smlouva řídí a naopak jen v „Contrato de arrendamiento“ najdeme prohlášení smluvních stran. S tímto souvisí i porovnání obou dokumentů z pohledu použití jazykových šablon. Shodně jsou užity šablony lexikální. Z důvodu rozdílného obsahu se v českém dokumentu vyskytuje dále šablona konstrukční a ve španělském dokumentu naopak šablona větná.

Při porovnání závěrečných částí obou smluv můžeme na první pohled říci, že český dokument je výrazně delší, obsáhlejší. „Obsahově“ se tyto části smluv shodují pouze v místě podpisu. Oba dokumenty v této části obsahují konstrukční šablonu, avšak každý z nich ji zmiňuje z jiného důvodu. V „Nájemní smlouvě“ konstrukční šablona odkazuje na Právní řád ČR a jeho paragrafy, kterými se řídí. V „Contrato de arrendamiento“ konstrukční šablona začíná slovy „V souladu s článkem...“ a poté vyznačuje, že se jedná o převod domu za účelem nájmu. „Nájemní smlouva“ obsahuje další jazykové šablony, které jsou popsány výše.

2.3.6 Strojový překlad u vybraných jazykových šablon

V dokumentu „Contrato de arrendamiento“ najdeme (v úvodní či v závěrečné části) všechny druhy jazykových šablon, a proto je budeme čerpat právě odsud.

2.3.6.1 Lexikální šablona

Zástupcem lexikální šablony je:

De una parte, Y de la otra

eTranslation:

Na jedné straně a na druhé straně

DeepL:

Na jedné straně A na druhé straně

Oba překladače si s šablonou poradili naprosto shodně, až na drobnou výjimku s velkým písmenem „A“, které použil *deepL*. V „Contrato de arrendamiento“ se tyto šablony nacházejí pod sebou, takže není špatně ani jedna z možností.

Zpětný překlad *eTranslation:*

Por un lado y por el otro

Zpětný překlad *deepL:*

Por un lado Y por el otro

Stejně jako u prvotního překladu této jazykové šablony překladače vyhodnotily stejný výsledek.

2.3.6.2 Větná šablona

Zkoumali jsme strojový překlad šablony:

Cada uno en su propio nombre y derecho, y se reconocen mutuamente capacidad suficiente para el otorgamiento del presente CONTRATO DE ARRENDAMIENTO.

eTranslation:

Každý ve svém vlastním jménu a právu, a uznat si navzájem dostatečnou kapacitu pro udělení tohoto LEARNING CONTRACT.

Tento strojový překlad je velmi nezdařilý. V českém jazyce je nesrozumitelný, nesouvislý a ani zdaleka nepřevádí obsah originální větné šablony. Je zde zřejmé, že *eTranslation* využil doslovný překlad, a proto je výsledek neslučitelný s češtinou. Je možné vidět, že je šablona přeložena slovo od slova, ale jelikož španělština je od češtiny

velmi rozdílná, užití doslovného překladu je v tomto případě nemožné. Měli bychom zde okomentovat dvě zajímavosti (vzhledem k doslovnosti překladu). První z nich je užití infinitivu „uznat si“, přestože španělský originál má sloveso „*se reconocen*“ vyčasované. Není možné odůvodnit, proč si *eTranslation* s tímto verbem takto poradil. Druhá zajímavost je užití anglického jazyka při překladu „*CONTRATO DE ARRENDAMIENTO*“ a navíc špatným termínem (v angličtině se dle slovníku *Lingea*⁶³ „nájemní smlouva“ překládá jako „*lease agreement/contract* či *tenancy agreement*“). Je možné, že angličtinu překladač použil, jelikož jeho překlady využívají státy EU a chtěl využít jednotný výraz v angličtině, kterému by měl každý rozumět. Z jakého důvodu použil špatný pojem, ovšem není jasné.

DeepL:

Každá z nich jedná svým jménem a na základě svého vlastního práva a vzájemně uznávají, že jsou dostatečně způsobilé k uzavření této NÁJEMNÍ SMLOUVY.

Překlad od *deepL* je vydařený. V českém jazyce je srozumitelný, používá český právní jazyk („jsou způsobilé k uzavření...“) i správné termíny („NÁJEMNÍ SMLOUVY“). Překlad vyjadřuje totéž, co originální šablona ve španělském jazyce, a proto by bylo možné tento překlad bez problému využít při překladu španělské smlouvy do češtiny. Měli bychom se pozastavit nad užitím ženského rodu v úplném začátku překladu, jelikož ve španělské větné šabloně je uvedeno spojení „*Cada uno*“. Toto spojení bychom mohli přeložit jako „každý“, ale překladač zde použil „každá“. Je důležité tuto část překladu zmínit, jelikož je pozoruhodné, že si s ní *deepL* poradil tímto způsobem – jako by tušil, že se v tuto chvíli jedná o smluvní strany.

Zpětný překlad eTranslation:

Cada uno en su propio nombre y derecho, y reconocerse mutuamente la capacidad suficiente para otorgar este CONTRATO DE APRENDIMIENTO.

Jak bylo zmíněno výše, *eTranslation* pro původní překlad mezi češtinou a španělštinou použil překlad doslovný. Z toho důvodu nás nepřekvapuje, že je zpětný překlad téměř shodný s originální šablonou. Vyskytují se zde drobné rozdíly jako přidání členu „*la*“ či „*para otorgar*“ namísto „*para el otorgamiento*“, které ovšem na význam

⁶³ <https://slovniky.lingea.cz/anglicko-cesky/najemn%C3%AD> [cit. 15. 4. 2023]

nemají žádný vliv. Zpětný překlad od *eTranslation* je povedený a o něco lepší než od druhého strojového překladače.

Zpětný překlad *deepL*:

Cada uno de ellos actúa en su propio nombre y derecho y se reconocen mutuamente capacidad suficiente para suscribir el presente CONTRATO DE ARRENDAMIENTO.

U překladače *deepL* je odlišný zejména začátek zpětného překladu. Překladač si zde přidal slova „*de ellos*“ a sloveso „*actúa*“. Dále se liší v druhém řádku, v němž použil sloveso „*suscribir*“ namísto originálního „*el otorgamiento*“. Na význam ani jedna ze změn nemají vliv, takže je zpětný překlad zdařilý.

2.3.6.3 Konstrukční šablona

Konstrukční šablonou pro náš vzorek je:

A efectos del Art.14 de la vigente ley de Arrendamientos Urbanos y a cuantos otros pudieran resultar pertinentes, las partes convienen que la enajenación de la vivienda extinguirá el arrendamiento.

eTranslation:

Pro účely článku 14 platného zákona o nájmu měst a pro všechny ostatní mohou být relevantní, strany souhlasí s tím, že prodej domu zaniká.

Překlad od *eTranslation* je opět méně srozumitelný. Nevyjadřuje to, co chce říci šablona originální. Úvodní část až před spojkou „a“ je vydařená. Za touto spojkou si *eTranslation* neporadil s tím, že český jazyk funguje jinak než španělský. Z překladu není zřejmé, zda spojení „a pro všechny ostatní“ vyjadřuje další zákonná ustanovení (což říká originální šablona). Tato část překladu vcelku nedává smysl. Konstrukční šablona ve španělštině v závěru říká, že prodejem bytu nájem zaniká. *ETranslation* tuto skutečnost neobsahuje, jelikož vůbec nepoužil slovo „nájem“. Z přítomného překladu vyplývá, že zaniká prodej domu, nikoli že zaniká nájem prodejem domu. *ETranslation* proto pro překlad této jazykové šablony není vhodný.

DeepL:

Pro účely článku 14 platného zákona o městském nájmu a případných dalších ustanovení se strany dohodly, že prodejem bytu nájem zaniká.

Na rozdíl od prvního strojového překladače, *deepL* tuto konstrukční šablonu přeložil velmi zdařile. Úvodní část je u obou překladačů téměř stejná, ale *deepL* si ve zbylé části šablony vedl lépe. Překlad je srozumitelný, obsahuje totéž, co originál a rozhodně by se pro překlad španělského dokumentu „Contrato de arrendamiento“ mohl využít.

Zpětný překlad *eTranslation*:

A los efectos del artículo 14 de la Ley de Arrendamiento Municipal aplicable y para todos los demás pueden ser relevantes, las partes acuerdan que la venta de la casa cesará.

Začátek zpětného překladu je téměř shodný s originálem. Zpětný překlad „přejmenoval“ „*Arrendamientos Urbanos*“ na „*Arrendamiento Municipal*“. Hned v následující části se objevují i chyby obsahové, jelikož ji v původním překladu tento překladač přeložil špatně. Z tohoto důvodu ji nebudeme více komentovat.

Zpětný překlad *deepL*:

A los efectos de lo dispuesto en el artículo 14 de la vigente Ley Municipal de Arrendamientos y demás disposiciones concordantes, las partes acuerdan que el contrato de arrendamiento finalizará con la venta de la vivienda.

DeepL si se zpětným překladem poradil lépe než *eTranslation*. Stejně jako on použil podobné spojení „*Ley Municipal de Arrendamientos*“. Většina termínů ve zpětném překladu jsou odlišné od originálu, např. namísto „*y a cuantos otros pudieran resultar pertinentes*“ přeložil „*y demás disposiciones concordantes*“ nebo místo „*enajenación*“ bylo přeloženo „*venta*“. Obsahově se však jazykové šablony shodují.

Závěr

Tématem této bakalářské práce jsou: *Jazykové šablony v odborné španělštině – kontrastivní analýza*.

V úvodu práce byl charakterizován styl administrativní a odborný. Objasnili jsme, kdy se který z nich používá, jaké jsou jejich typické znaky, jejich cíl a proč se pod ně zařazuje právní jazyk. Dále jsme se zabývali těmito funkčními styly ve španělském právním jazyce. V této podkapitole jsme popsali zejména jejich jazykové rysy. Poté jsme se zaměřili na právní jazyk, který jsme definovali a zabývali jsme se i úskalími překladu právního jazyka. Popsali jsme jeho znaky a slovní zásobu, do níž se řadí právní termíny, slovní spojení a jazykové šablony. Všechny jazykové znaky jsme definovali a uvedli několik příkladů. Nejvíce jsme se zabývali jazykovou šablonou, jelikož se této bakalářské práce nejvíce týká. Dozvěděli jsme se, že jazyková šablona nemá jen jednu definici a není přímo jasné, co se za ni považuje. Následně jsme si uvedli, jakými způsoby se může dělit, z čehož jsme poté čerpali v části praktické.

Další kapitolou byl překlad, který byl v práci obecně charakterizován. V překladové části jsme se zaměřili na mezijazykový překlad, překladatelské postupy a právní překlad. Tímto tématem jsme pomyslně zakončili definování těchto termínů v českém jazyce a přesunuli jsme se k jazyku španělskému. V něm jsme definovali jeho charakteristické stylistické rysy a španělský právní text. Tato poslední kapitola se dále zabývá jeho překladem a uvádí co by měl znát překladatel tohoto typu textu. Poté popisuje možné problémy při překladu právního textu ze španělského jazyka a uvádí k němu jednotlivé příklady.

Druhou částí práce byla část praktická, v níž jsme se zabývali třemi, resp. šesti smlouvami. Každý právní dokument byl vždy uveden v české a ve španělské verzi. České smlouvy byly poskytnuty z advokátní kanceláře a jedná se o originální smlouvy, které byly v určité situaci použity. Španělské smlouvy byly vyhledány přes internet a jedná se o pouhé vzory smluv, které jsou na internetu volně přístupné. Tyto dokumenty jsou tedy dokumenty srovnatelné, jelikož se nejedná o překlad české smlouvy do španělštiny nebo naopak.

V úvodu praktické části byl vymezen termín *jazyková šablona* a bylo uvedeno, dle jakých kritérií ji budeme dělit. Následovala část, v níž jsme se věnovali konkrétním smlouvám. Smlouvy byly rozděleny dle tématu, kterých se týkaly a v každém podtématu

se vždy jednalo o smlouvu českou a španělskou. Každá ze smluv byla definována a popsána z makrostrukturálního hlediska. Cílem této kapitoly bylo vyobrazit českou a španělskou smlouvu z pohledu toho, co obsahují a jak jsou uspořádány. Díky tomu jsme zjistili, že se české a španělské smlouvy od sebe poměrně liší. Španělská smlouva je více propojená a její „kostra“ by se dala označit za jednu dlouhou větu (zejména kvůli „propojovacím“ slovesům, např. *exponen*). Dále jsme zjistili, že zatímco úvodní části českých smluv byly psány stručně, formulářově, úvodní části španělských smluv tvořily součást věty, kterou jsme pro účely práce rozdělili. Závěrečné části byly (ve většině případů) v českém jazyce obsáhlejší než v jazyce španělském.

Poté byla u obou verzí dokumentů, jež se týkali téhož tématu, udělána kvalitativní analýza jazykových šablon (pouze z úvodních a závěrečných částí smluv). V této kapitole jsme označili jazykové šablony a stručně uvedli, co vyznačují. Díky tomu jsme zjistili, jaké jazykové šablony v se každé části právních dokumentů objevují a které v každém z nich převažují. V úvodních částech českých smluv se vždy objevovala šablona konstrukční a šablony lexikální. Počátky španělských smluv obsahovaly šablony lexikální a větné. Tato skutečnost souvisí s již zmíněnou makrostrukturou španělské smlouvy. V závěrečných částech českých smluv se objevovaly zejména šablony větné, někdy se jednalo také o šablony konstrukční. Závěrečné části španělských dokumentů obsahovaly buď šablony větné, nebo šablonu konstrukční. Následně byly smlouvy mezi sebou srovnávány z hlediska obsahového a z hlediska obsahu jazykových šablon. Celkově ve všech výňatcích převažovaly šablony větné, a proto je můžeme označit za nejvíce užívané jak v českých dokumentech, tak v těch španělských (musíme brát v potaz, že se jedná pouze o úvodní a závěrečné části těchto dokumentů).

Posledním bodem praktické části byl strojový překlad vybraných jazykových šablon. Vždy byla překládána jedna šablona lexikální, jedna větná a jedna konstrukční. U každého strojového překladu byl následně proveden i zpětný překlad, abychom zjistili, zda se originální text zachová. Tato skutečnost se v žádném případě stoprocentně nepotvrdila, vždy si překladač něco pozměnil. Tuto část jsme zkoumali se dvěma překladači – *eTranslation* a *deepL*. V závěru bychom mohli říct, že *eTranslation* neměl příliš problém si poradit s kratšími překlady (zejména u lexikálních šablon), ale v případě, že byl španělský originál o něco delší, překlad ve většině případů nedával smysl. Na druhou stranu překladač *deepL* si s některými delšími překlady vedl mnohem lépe. Většinou zanechal obsah originální šablony a v některých případech použil i správný

právní termín, který by se použil i v českém jazyce. Překlad byl celkově více přirozený. V několika překladech se překladače shodly. Vcelku ale nelze říci, že by se strojový překlad dal stoprocentně použít pro překládání smluv, z nichž jsme v práci čerpali. Samozřejmě by záleželo na tom, jak by byl překlad zadán – zda by se jednalo o přepis údajů do klasické české smlouvy anebo „pouhé“ přeložení obsahu originální smlouvy. Přestože si překladače v několika případech s překlady poradily, všechny překlady nebyly vydařené.

Resumen

El tema de esta tesis es: *Fórmulas estereotipadas en el español profesional – análisis contrastivo*.

Esta tesis está dividida en dos partes – parte teórica y parte práctica. En la primera parte se explican algunos aspectos y términos que están conectados con el tema. En la segunda parte se ponen estos conocimientos a práctica.

La parte teórica trata de temas conectados con la traducción y el lenguaje jurídico.

Primero se describe, qué son los estilos funcionales en general y después se centra en los estilos administrativo y profesional en checo y en español. Estos dos estilos funcionales se detallan, porque están conectados con el lenguaje jurídico, del que trata este trabajo de grado.

El siguiente tema se centra en la lengua checa. Se explica, qué es el lenguaje jurídico, cuáles son sus rasgos y su léxico. Bajo el léxico pertenecen los términos jurídicos, las frases y las fórmulas estereotipadas. Cada uno tiene su definición y entonces se puede saber, cuál es la diferencia entre estos tres tipos de léxico del lenguaje jurídico. De estos tres subtemas, el más importante es el de las fórmulas estereotipadas, porque es clave para la parte práctica.

A continuación, se define la traducción en general. El tema de la traducción es para esta tesis muy importante, porque en la segunda parte se trabaja mucho con la traducción entre el checo y el español. Primero se concretiza, cómo se analiza, qué es lo más importante para la traducción y qué criterios tiene que cumplir. El primer subtema de la traducción es la traducción interlingüe en general (es decir, no trata solo de los idiomas checo y español). Se explica cuáles son sus tipos y estos se definen más detalladamente. Luego se describen los métodos de traducción que se pueden usar. El siguiente subtema trata de la traducción jurídica, en el que se define qué es y cómo se debería analizar un texto jurídico. Después se desarrolla qué es lo importante en la traducción jurídica, qué opciones tiene el traductor junto a un texto jurídico (si está en la posición de que puede elegir, cómo va a traducirlo) y en qué debe pensar al traducir este tipo de textos.

El último capítulo de la parte teórica se centra en la lengua española. Se explica, cuáles son sus rasgos típicos. A continuación, se define el texto jurídico español y qué es

característico en él. Después se comenta qué tiene que hacer el traductor de un texto jurídico español para que la traducción sea más próspera. Al final se aclara qué dificultades pueden tener los traductores junto a la traducción de un texto jurídico. En este último subcapítulo se da un ejemplo – la palabra *derecho*, en la que se pueden ver muy bien los problemas que puede haber al traducirla, porque tiene varios significados y depende mucho del contexto y del conocimiento del lenguaje jurídico español del traductor.

En la parte práctica se trabaja con los contratos checos y españoles – en concreto el contrato de donación, el contrato de compraventa y el contrato de arrendamiento (cada uno en ambos idiomas). Se tiene que mencionar que los contratos checos son de un despacho de abogados y los contratos españoles se descargaron por internet. Los checos son contratos reales que se han usado alguna vez y los contratos españoles son solo modelos.

Primero se determina cómo se definen las fórmulas estereotipadas, porque es importante para el siguiente análisis. En esta tesis se trabaja con las fórmulas estereotipadas léxicas, oracionales y estructurales.

La parte práctica está dividida en subtemas por los tipos de contratos. Cada documento jurídico se presenta siempre en una versión checa y otra española.

Los contratos se describen del punto de vista macroestructural. En él se describe qué partes tiene cada uno de los contratos y qué contiene cada parte, de qué habla.

A continuación, se hace el análisis cualitativo de los contratos. Este análisis se centra solo en las partes introductoria y final. Primero se ponen los fragmentos de los contratos en los que están marcadas las fórmulas estereotipadas por colores. Después se describe qué menciona cada fórmula estereotipada y de qué tipo es. Al final se comparan estos documentos entre sí en cuanto al contenido en general y en cuanto al contenido en particular de las fórmulas estereotipadas.

El último capítulo de la parte práctica es la traducción automática. En esta tesis se trabaja con dos traductores automáticos – *eTranslation* y *deepL*. Siempre se eligen tres fórmulas estereotipadas de cada tipo de contrato español – una léxica, una oracional y una estructural. Primero se hace la traducción automática de la fórmula estereotipada léxica. Al principio se pone la fórmula estereotipada “original” del documento con el que se

trabaja en esta tesis. Luego se hace la traducción del español al checo con MT *eTranslation* y con *deepL*. Ambas traducciones se comentan y se analizan algunos errores que ocurren durante la traducción automática. Al final se realiza posteriormente una retrotraducción para saber, si los traductores son capaces de traducir el mismo texto otra vez al original sin algún cambio.

Seznam použité literatury

ALCARAZ VARÓ, Enrique, *El español jurídico* Brian Hughes, Vyd. 1, Barcelona: Ariel, 2002.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

CHROMÁ, Marta. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2851-6.

KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6.

KNITTLOVÁ, Dagmar, Jiří ČERNÝ a Anna MOHAPLOVÁ. *Funkční styly moderní španělštiny: pro posluchače FF UP*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1990.

KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. V Praze: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2.

KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994. Linguistica (H & H). ISBN 80-85787-14-8.

MAN, O. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In: Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4 – 5, Slavica Pragensia XI. Praha, 1969. str. 103 – 110

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-427-7.

Seznam internetových zdrojů

ELEKTRONICKÝ SLOVNÍK LINGEA: anglicko-český praktický slovník [online verze 6.1]. Dostupné z: <<https://slovníky.lingea.cz/anglicko-cesky/najemn%C3%AD>> [cit. 15. 4. 2023]

ELEKTRONICKÝ SLOVNÍK LINGEA: španělsko-český praktický slovník [online verze 4.1]. Dostupné z: <<https://slovníky.lingea.cz/spanelsko-cesky>> [cit. 1. 4. – 15. 4. 2023]

GUÍAS JURÍDICAS LA LEY, *Contrato de compraventa* [online]. Dostupné z: <https://guiasjuridicas.laley.es/Content/Documento.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEA MtMSbF1jTAAAUNDSyMjtbLUouLM_DxbIwMDCwNzAwuQQGZapUt-ckhlQaptWmJOcSoAhNn8YDUAAAA=WKE> [cit. 8. 4. 2023]

In: ABZ.cz: slovník cizích slov [online]: Radek Kučera & daughter, 2005. Dostupné z <<https://slovník-cizich-slov.abz.cz>> [cit. 20. 3. – 1. 4. 2023]

PŘEKLADAČ *eTranslation*. Dostupné z: <<https://webgate.ec.europa.eu/etranslation/translateTextSnippet.html>>

PŘEKLADAČ *deepl*. Dostupné z: <<https://www.deepl.com/translator>>

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ)* [online] © 2020. Dostupné z: <<https://dpej.rae.es/lema/contrato-de-donación>> [cit. 8. 4. 2023]

WIKIPEDIE, *Contrato de arrendamiento* [online], poslední aktualizace 17. února 2023 11:05. Dostupné z: <https://es.m.wikipedia.org/wiki/Contrato_de_arrendamiento> [cit. 14. 4. 2023]

Zákony pro lidi – Sběrka zákonů ČR v aktuálním znění (2010-2023) [online]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=§%202079>> [cit. 8. 4. 2023]

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4585913>> [cit. 14. 4. 2023]

<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=§%202055>> [cit. 8. 4. 2023]

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: ÚVODNÍ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU „DAROVACÍ SMLOUVA“	34
OBRÁZEK 2: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU „DAROVACÍ SMLOUVA“	35
OBRÁZEK 3: ÚVODNÍ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU „CONTRATO DE DONACIÓN“	36
OBRÁZEK 4: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU „CONTRATO DE DONACIÓN“	36
OBRÁZEK 5: ÚVODNÍ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU "KUPNÍ SMLOUVA"	43
OBRÁZEK 6: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU "KUPNÍ SMLOUVA"	44
OBRÁZEK 7: ÚVODNÍ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU "CONTRATO DE ARRENDAMIENTO"	44
OBRÁZEK 8: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU "CONTRATO DE ARRENDAMIENTO"	45
OBRÁZEK 9: ÚVODNÍ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU "NÁJEMNÍ SMLOUVA"	52
OBRÁZEK 10: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ČESKÉHO DOKUMENTU "NÁJEMNÍ SMLOUVA"	52
OBRÁZEK 11: ÚVODNÍ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU "CONTRATO DE ARRENDAMIENTO"	53
OBRÁZEK 12: ZÁVĚREČNÁ ČÁST ŠPANĚLSKÉHO DOKUMENTU "CONTRATO DE ARRENDAMIENTO"	54

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – „Darovací smlouva“, k dispozici z advokátní kanceláře

- Příloha č. 2 – „Contrato de donación“

Dostupné z: <https://asesorias.com/empresas/wp-content/uploads/2019/12/Contrato-de-donación.pdf>, [citováno 8. 4. 2023]

- Příloha č. 3 – „Kupní smlouva“, k dispozici z advokátní kanceláře

- Příloha č. 4 – „Contrato de compraventa“

Dostupné z: https://www.pozuelodealarcon.org/sites/default/files/2016-10/47134_274274200611527.pdf, [citováno 8. 4. 2023]

- Příloha č. 5 – „Nájemní smlouva“, k dispozici z advokátní kanceláře

- Příloha č. 6 – „Contrato de arrendamiento“

Dostupné z: https://asisehace.gt/media/modelo_arrendamiento.pdf [citováno 14. 4. 2023]

Přílohy

Příloha č. 1 – „Darovací smlouva“

Mgr. Bc. Jakub Langer
Advokát, ČAK 19604
+420 721 853 177
kancelar@ak-langer.cz

Havlíčková 1100/20
301 00 Plzeň
ID DS: 7xgcwnc
www.ak-langer.cz

DAROVACÍ SMLOUVA

*kterou v souladu s ust. § 2055 a násl., zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
v účinném znění, uzavřely níže uvedeného dne, měsíce a roku*

smluvní strany:

paní
[jméno]
r. č. 000000/0000
trvale bytem [adresa]

na straně jedné jako „Dárkyně“

a

pan
[jméno]
r. č. 000000/0000
trvale bytem [adresa]

na straně druhé jako „Obdarovaný“

Článek I.

Smluvní strany prohlašují, že jsou plně způsobilé uzavřít tuto smlouvu, stejně jako způsobilé nabývat v rámci právního řádu vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem.

Dárkyně prohlašuje a výpisem z katastru nemovitostí dokládá, že je výhradním vlastníkem následující nemovité věci:

- bytová jednotka č. 000 (jednotka vymezená podle zákona o vlastnictví bytů), která je vymezena v budově č. p. 000 (bytový dům) stojící na pozemku parc. č. 000 (zastavěná plocha a nádvoří);
- podíl na společných částech v rozsahu ideálních 371/13254, a to ke stavbě - budově č. p. 000 (bytový dům) a k pozemku parc. č. 000 (zastavěná plocha a nádvoří);

- kdy vlastnictví bytové jednotky je zapsáno na LV 000, vlastnictví stavby – budovy č. p. 000 (bytový dům) je zapsáno na LV 000 a vlastnictví pozemku parc. č. 000 (zastavěná plocha a nádvoří) je zapsáno na LV 000;
- a to vše pro katastrální území [městská část], obec [obec], vedeno Katastrálním úřadem pro [kraj], katastrální pracoviště [katastrální pracoviště] (dále jen jako „nemovitost“ či „předmět daru“).

Článek II. Darování

Dárkyně touto smlouvou bezplatně **převádí** na Obdarovaného do jeho výlučného vlastnictví výše specifikovaný předmět daru, a to včetně všech jeho součástí a příslušenství.

Obdarovaný pak předmět daru do svého výlučného vlastnictví přijímá, a to za podmínek ujednaných v této smlouvě.

Článek III.

Dárkyně prohlašuje, že předmět daru není zatížen žádnými právy třetích osob, že na něm neváznou žádné dluhy, zástavní práva ani reálná břemena či služebnosti, případně další omezení, která by opravňovala třetí osobu k jakémukoliv užívání, a to vč. práva nájemního či užívacího.

Dárkyně dále prohlašuje, že ke dni uzavření této smlouvy vůči ní není vedeno nebo zahájeno jakékoliv soudní, správní nebo jiné řízení včetně exekučního, které by mělo nebo mohlo mít za následek omezení možnosti převodu předmětu daru na Obdarovaného, nebo by mohlo jakkoliv ovlivnit převod vlastnického práva k předmětu daru na Obdarovaného, a že není žádným způsobem omezena v dispozici s předmětem daru.

Obdarovaný podpisem smlouvy prohlašuje, že mu nejsou známy žádné okolnosti, které by bránily v převodu vlastnického práva k předmětu daru do jeho vlastnictví, dále prohlašuje, že je mu stav daru znám a že proti němu nemá a neuplatňuje žádných výhrad.

Dárkyně se zavazuje, že ode dne podpisu této smlouvy až do okamžiku převodu vlastnického práva k předmětu daru na Obdarovaného nezatíží předmět daru žádným právem třetí osoby a že se zdrží jakéhokoliv jednání, které by mohlo mít či mělo za následek snížení hodnoty předmětu daru, nebo které by vedlo či mohlo vést ke zmaření či ztížení převodu vlastnického práva k předmětu daru na Obdarovaného, nebo které by vedlo či mohlo vést k zatížení předmětu daru.

Práva a povinnosti, jež tato smlouva výslovně neupravuje, se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění, a to zejména ustanoveními § 2055 an.

Smluvní strany berou na vědomí, že Dárkyně je oprávněna odvolat dar výhradně v případech stanovených zákonem, tj. občanským zákoníkem, a to v případě nouze či pro nevděk.

Vlastnické právo k předmětu daru přechází na Obdarovaného okamžikem zápisu vlastnického práva do katastru nemovitostí.

Článek IV.

Obdarovaný si je vědom své povinnosti splnit veškeré případné povinnosti daňového řízení vyplývající z převodu vlastnického práva k předmětu daru dle této smlouvy. S ohledem na skutečnost, že Dárkyně a Obdarovaný jsou v příbuzenském poměru (manželé), nepodléhá toto darování dani z příjmu fyzických osob, a to v souladu s § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Obdarovaný nabývá vlastnické právo k předmětu daru zápisem (vkladem) vlastnického práva do katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro [kraj] , Katastrální pracoviště [katastrální pracoviště], přičemž právní účinky zápisu (vkladu) nastanou na základě pravomocného rozhodnutí příslušného katastrálního úřadu o jeho povolení zpětně k okamžiku, kdy byl návrh na zápis podán u příslušného katastrálního úřadu.

Smluvní strany se dohodly, že současně s podpisem této darovací smlouvy dojde k podpisu společného návrhu na vklad vlastnického práva k předmětu daru do katastru nemovitostí. Návrh na vklad vlastnického práva společně s jedním vyhotovením této smlouvy bude příslušnému katastru nemovitostí podán po podpisu této smlouvy stran Obdarovaného. Správní poplatek za podání návrhu na vklad práva pak nese Obdarovaný.

Pokud jakýkoliv závazek vyplývající z této smlouvy, který však netvoří její podstatnou náležitost, je nebo se stane neplatným nebo nevymahatelným jako celek nebo jeho část a je plně oddělitelným od ostatních ustanovení této smlouvy, pak taková neplatnost nebo nevymahatelnost nebude mít žádný vliv na platnost a vymahatelnost jakýchkoliv ostatních závazků z této smlouvy. Smluvní strany se zavazují v rámci této smlouvy nahradit formou dodatku k této smlouvě takový neplatný nebo nevymahatelný oddělený závazek novým platným a vymahatelným závazkem, jehož předmět bude v nejvyšší možné míře odpovídat předmětu původního odděleného závazku dle této smlouvy. Pokud však jakýkoliv závazek vyplývající z této smlouvy, který tvoří její podstatnou náležitost, je nebo se stane neplatným nebo nevymahatelným jako celek nebo jeho část, nahradí smluvní strany takový neplatný nebo nevymahatelný závazek v rámci nové smlouvy takovým novým platným a vymahatelným závazkem, jehož předmět bude v nejvyšší možné míře odpovídat předmětu původního závazku obsaženému v této smlouvě.

V případě, že příslušný katastrální úřad zamítne, a to z jakéhokoliv důvodu, povolení zápisu (vkladu) vlastnického práva dle této smlouvy ve prospěch Obdarovaného, zavazují se smluvní strany k odstranění vad, aby mohl být zápis (vklad) vlastnického práva dle této smlouvy povolen, popř. se smluvní strany zavazují neprodleně uzavřít novou darovací smlouvu za podmínek uvedených v této smlouvě, a to tak, aby došlo k bezúplatnému převodu vlastnického práva k předmětu daru ve prospěch Obdarovaného.

Článek V.

Na základě této darovací smlouvy lze zápis (vklad) vlastnického práva Obdarovaného zapsat do katastru nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem pro [kraj], Katastrální pracoviště [katastrální pracoviště].

Tato smlouva je vyhotovena ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž Dárkyně obdrží jedno vyhotovení, Obdarovaný obdrží jedno vyhotovení a jedno vyhotovení je určeno pro Katastrální úřad pro [kraj], Katastrální pracoviště [katastrální pracoviště].

Tato smlouva vstupuje v platnost a nabývá účinnosti dnem jejího podpisu všemi smluvními stranami.

Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva je projevem jejich svobodné a vážné vůle, prosté omylu, že byly s obsahem smlouvy seznámeny, souhlasí s ním a na důkaz toho připojují své podpisy.

V ___ dne ___

[jméno]
/Dárkyně/

[jméno]
/Obdarovaný/

CONTRATO DE DONACIÓN DE BIENES O DINERO

En, a de..... de

REUNIDOS

De una parte, como EL DONANTE:

D., mayor de edad, con N.I.F. nº y con domicilio en, calle, nº, C.P.

De otra parte, como EL DONATARIO:

D., mayor de edad, con N.I.F. nº y con domicilio en, calle, nº, C.P.

Ambas partes contratantes se reconocen capacidad legal para este acto, e intervienen en su propio nombre y derecho y quedan obligados por este contrato y

EXPONEN

I.- Que El Donante es propietario del bien mueble o del importe de dinero,:

(Describir detalladamente el bien a donar: Marca comercial, nombre del modelo, número de modelo, etc).

(O poner cantidad económica)

II.- Que El Donatario ha sido informado del estado del Bien y conoce su estado. Que el Bien se encuentra libre de toda carga, gravamen y limitación, y que no existe sobre el mismo contienda judicial de cualquier otra índole.

III.- Que los firmantes quieren formalizar a través de este contrato la donación descrita en el apartado I al Donatario.

Expuesto cuanto antecede, convienen en celebrar el presente contrato de donación del bien o el dinero de acuerdo con las siguientes:

ESTIPULACIONES

PRIMERA.- El Donante dona libre y gratuitamente al Donatario el bien, bienes o dinero descrito en apartado I de este contrato.

SEGUNDA.- El Donatario acepta el bien de forma expresa y por escrito en este contrato, y agradece al Donante este acto de liberalidad.

TERCERA.- La donación se efectúa pura y simplemente, sin someterse a ninguna condición o limitación.

CUARTA.- El Donante dispone de suficientes bienes para su subsistencias.

QUINTA.- La donación reflejada en este documento se perfecciona y comienza a producir su efecto desde la misma fecha de la firma de este contrato.

SEXTA.- El Donatario se hace cargo desde la firma de este contrato de todos los gastos, impuestos o pagos que afecten al bien de este acuerdo, y también a conservarlo con la diligencia debida. Estos conceptos ya no se pueden reclamar al Donante a no ser que haya habido mala fe en la donación.

SÉPTIMA.- El Donatario se subroga en todos los derechos y acciones que en caso de evicción serían del Donante.

OCTAVA.- La donación se puede revocar según los supuestos que recoge el Código Civil.

NOVENA.- Ambas partes acuerdan realizar la donación en (Dirección Completa o Cuenta Bancaria)

DÉCIMA.- Para cualquier litigio que surja entre las partes de la interpretación o cumplimiento del presente contrato, estas, con expresa renuncia al fuero que pudiera corresponderles, se someterán a los Juzgados y Tribunales de

Para efectos de cualquier notificación se tomará como referencia los datos de domicilio reflejados en este contrato, y en caso de algún cambio, se deberá notificar a la otra parte cuando suceda.

Y para que así conste, firman el presente contrato de donación, por triplicado, en la fecha y lugar arriba indicados.

Firma de El Donante

Firma de El Donatario

Příloha č. 3 – „Kupní smlouva“

Mgr. Bc. Jakub Langer
Advokát, ČAK 19604
+420 721 853 177
kancelar@ak-langer.cz

Havlíčková 1100/20
301 00 Plzeň
ID DS: 7xgcwnc
www.ak-langer.cz

Kupní smlouva o prodeji motorového vozidla

dle ust. § 2079 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v účinném znění

Čl. I. Smluvní strany

pan
[jméno]
r.č.: 000000/0000
bytem [adresa]

dále jen jako „prodávající“

a

pan
[jméno]
r.č.: 000000/0000
bytem [adresa]

dále jen jako „kupující“

Čl. II. Prohlášení smluvních stran

Prodávající tímto prohlašuje, že je výhradním vlastníkem vozidla tov. zn. Škoda Octavia, VIN: 000, SPZ: 000000, datum první registrace vozidla [datum] (dále jen „vozidlo“).

Kupující pak prohlašuje, že se seznámil s právním i technickým stavem vozidla, přičemž technický stav vozidla je detailně popsán v předávacím protokolu, který bude smluvními stranami podepsán při převzetí vozidla.

Co se týče dalších parametrů vozidla, pak kupující prohlašuje, že se s nimi řádně seznámil, a to především prostřednictvím faktické prohlídky vozidla a dále pak prostřednictvím dokladů k vozidlu, tj. především prostřednictvím technického průkazu.

Smluvní strany pak souhlasně prohlašují, že jim nejsou známy žádné okolnosti, které by bránily uzavření této smlouvy.

Čl. III. Předmět smlouvy

Prodávající podpisem této smlouvy prodává kupujícímu předmětné vozidlo a kupující podpisem této smlouvy vozidlo od prodávajícího kupuje, a to za podmínek sjednaných v této smlouvě, a zavazuje se uhradit za něj níže sjednanou kupní cenu.

Kupující pak kupuje vozidlo ve stavu opotřebení odpovídající jeho stáří a najetým kilometrům a ve stavu zachyceném v předávacím protokolu. Kupující pak bere na vědomí, že kupuje věc opotřebenou, kdy některé komponenty vozidla již mohou být za hranou své životnosti.

Čl. IV. Kupní cena

Kupní cena činí dle dohody smluvních stran částku ve výši 285.000,- Kč, přičemž bude uhrazena následovně.

Kupující se zavazuje uhradit kupní cenu v ujednané výši na bankovní účet prodávajícího č. ú. /, a to nejpozději do dne následujícího po podpisu této smlouvy.

Smluvní strany se dále dohodly, že součástí kupní ceny nejsou náklady vynaložené v souvislosti s přepisem vozidla v evidenci držitelů motorových vozidel. Náklady s tímto spojené jdou k tíži strany kupující.

Čl. V. Předání vozidla, přepis v evidenci vozidel

Smluvní strany se dohodly, že prodávající předá vozidlo kupujícímu nejpozději při podpisu této kupní smlouvy, a to oproti podpisu předávacího protokolu.

Kupující se tímto zavazuje, že nahlášení změny v evidenci držitelů motorových vozidel zajistí ve lhůtě do 7 dnů od podpisu této smlouvy, a to na základě plné moci, kterou mu prodávající k tomuto udělil. Převzetí plné moci kupující stvrzuje podpisem této smlouvy. Kupující tak na sebe smluvně přebírá odpovědnost spojenou se změnou v evidenci držitelů motorových vozidel.

Čl. VI. Smluvní pokuta, ukončení smlouvy

Smluvní strany se dohodly, že nesplní-li kupující svou výše převzatou povinnost, tj. nezajistí-li řádně a včas a na své náklady změnu v evidenci držitelů motorových vozidel, je prodávající oprávněn požadovat po kupujícím jednak smluvní pokutu ve výši 20.000,- Kč a dále jen pak prodávající oprávněn domáhat se po kupujícím náhrady škody, která mu bude eventuálně způsobena v důsledku nesplnění povinnosti kupujícího, tj. primárně ve výši případné uložené pokuty, správních poplatků atp.

spojených s nesplněním povinnosti nahlásit změnu v evidenci držitelů motorových vozidel. Smluvní pokuta jakož i případná škoda jsou pak splatné na výzvu prodávajícího, a to ve lhůtě do 7 dnů od doručení takové výzvy kupujícímu.

Prodávající je oprávněn od této smlouvy odstoupit, neuhradí-li kupující ujednanou kupní cenu v plné výši ani v dodatečné lhůtě 1 dne. V případě odstoupení od smlouvy stran prodávajícího pro porušení povinnosti kupujícího je kupující povinen uhradit prodávajícímu smluvní pokutu ve výši 20.000,- Kč. Smluvní pokuta je pak splatná na výzvu prodávajícího, a to ve lhůtě do 7 dnů od doručení takové výzvy kupujícímu.

Ukončením této smlouvy není dotčeno právo prodávajícího na uhrazení smluvní pokuty, kdy ujednání o smluvní pokutě zůstává i při ukončení této smlouvy nadále v platnosti.

Smluvní strany se dále dohodly, že tuto smlouvu lze vyjma výše uvedeného zrušit výhradně ze zákonných důvodů.

Čl. VII. Závěrečná ustanovení

Tato smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá smluvní strana obdrží po jednom z nich.

Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky, zejména pak občanským zákoníkem.

V _____ dne __.__.2023

V _____ dne __.__.2023

[jméno]
/prodávající/

[jméno]
/kupující/

Anexo: Ejemplo de Contrato de Compraventa

EJEMPLO DE CONTRATO DE COMPRAVENTA DE VEHÍCULOS ENTRE PARTICULARES

En....., a, de, de

REUNIDOS:

De una parte, D., que interviene en nombre propio (o en representación de la empresa, con NIF ó CIF, como (apoderado, gerente, etc.), con domicilio en, calle, actuando en calidad de VENDEDOR.

Y de otra parte, D., que interviene en nombre propio (o en representación de la empresa, con NIF ó CIF, como (apoderado, gerente, etc.), con domicilio en, calle, actuando en calidad de COMPRADOR.

EXPONEN

1.- Que han convenido formalizar contrato de compraventa del vehículo cuyas características básicas son las siguientes:

Núm. Bastidor Matrícula Marca y Modelo Antigüedad Kilómetros

2.- Que el vehículo se encuentra revisado reglamentariamente por la ITV en fecha

3.- Las partes, reconociéndose capacidad legal para este acto, convienen el presente contrato de compraventa de acuerdo con las siguientes

ESTIPULACIONES:

Primera.- D., compra el vehículo reseñado en el 1 antecedente, libre de cargas y gravámenes, según se acredita con la documentación en poder del vendedor. El vendedor reconoce y acepta su responsabilidad sobre todos y cada uno de los gravámenes, cargas y expedientes sancionadores que pudieran existir con anterioridad a la fecha del presente contrato.

Segunda.- El precio de la compraventa, teniendo en cuenta el estado del vehículo, los kilómetros recorridos y su antigüedad, se conviene en euros (IVA incluido).

Tercera.- El comprador realiza la contraprestación económica de la cantidad citada según acuerdo con los deseos del vendedor, en metálico o mediante documento bancario debidamente reconocido, en el momento de formalizar este contrato. El pago del precio se efectuará por el comprador al vendedor en el domicilio del vendedor, aunque se libren documentos mercantiles para facilitar el pago al comprador.

Cuarta.- El vendedor hace entrega del vehículo objeto de la compraventa, al comprador, haciéndose éste responsable, desde este momento, de cuantas cuestiones puedan derivarse del uso o posesión del mismo. El comprador también reconoce y acepta su responsabilidad sobre todos y cada uno de los gravámenes, cargas y expedientes sancionadores que pudieran surgir desde el mismo momento de la cesión del vehículo, con independencia del plazo existente para el cambio de propiedad en los registros oficiales.

Quinta.- El comprador manifiesta que recibe el vehículo a su entera satisfacción, y debidamente informado del estado del mismo y de sus elementos, en relación con su vida útil.

Sexta.- Tanto el comprador como el vendedor facilitarán todos y cuantos documentos sean necesarios para la tramitación de la compraventa ante la Jefatura Provincial de Tráfico, y la transmisión de su propiedad. Los gastos serán de cuenta del comprador

Séptima.- Para la resolución de las cuestiones que pudieran surgir, derivadas del presente contrato, las partes quedan sometidas a los Juzgados y Tribunales de, como lugar de celebración del contrato y cumplimiento de las obligaciones del mismo.

Y en prueba de conformidad, las partes, una vez leído, junto con el Anexo y la Garantía, firman por duplicado en el lugar y fecha al principio indicados.

El Comprador

El Vendedor

Fdo.:

Fdo.:

SMLOUVA O NÁJMU BYTU

dále jen „smlouva“

kteřou níže uvedeného dne, měsíce a roku v souladu s § 2201 a násl. a § 2235 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), ve znění pozdějších předpisů, uzavřely

smluvní strany:

pan

nar. [REDACTED]

bytem [REDACTED]

na straně jedné jako „pronajímatel“

a

pan

Nar. [REDACTED]

bytem [REDACTED]

na straně druhé jako „nájemce“

I.

Předmět nájmu

1. Pronajímatel prohlašuje a výpis z katastru nemovitostí dokládá, že je výhradním vlastníkem následující nemovité věci:
 - bytové jednotky č. [REDACTED] (jednotka vymezená podle zákona o vlastnictví bytů) nacházející se v budově č. p. [REDACTED] (bytový dům), která stojí na pozemcích parc. č. [REDACTED]
 - samostatně nepřevoditelného podílu v rozsahu ideálních 542/26211 na společných částech budovy č. p. [REDACTED] a na pozemcích parc. č. [REDACTED]
 - kdy vlastnictví bytové jednotky je zapsáno na LV [REDACTED] a vlastnictví budovy a pozemků pak na LV [REDACTED] a to vše pro katastrální území [REDACTED], obec [REDACTED] vedeno Katastrálním úřadem pro [REDACTED] katastrální pracoviště [REDACTED] (dále jen jako „nemovitost“ či „předmět nájmu“).

II.

Předmět smlouvy

1. Pronajímatel touto smlouvou a za podmínek v ní ujednaných přenechává nájemci předmět nájmu k dočasnému užívání a nájemce od pronajímatele za tímto účelem předmět nájmu přijímá do dočasného užívání a zavazuje se za něj platit pronajímateli sjednané nájemné a další úhrady dle této smlouvy.
2. Smluvní strany se pak dohodly, že předmět nájmu se považuje za předaný nájemci podpisem této

nájemní smlouvy. O předání předmětu nájmu tak nebude sepsován předávací protokol.

III.

Doba nájmu

1. Nájem k předmětu nájmu se uzavírá na dobu určitou, a to od [REDAKCE] do [REDAKCE]

IV.

Nájemné a způsob úhrady

1. Smluvní strany se dohodly, že měsíční nájemné činí částku ve výši 1,- Kč (slovy: jedna koruna česká).
2. Nájemné se nájemce zavazuje hradit k rukám pronajímatele měsíčně předem, a to nejpozději vždy do 5. dne v měsíci, za který je nájemné hrazeno, a to v hotovosti k rukám pronajímatele.
3. Nájemce je rovněž povinen hradit pronajímateli zálohy na úhradu služeb poskytovaných v souvislosti s užíváním bytu, a to ve výši,- Kč měsíčně.
4. Zálohy jsou pak hrazeny za účelem zajištění dodávek plynu, elektřiny, tepla, vodného a stočného, osvětlení společných prostor, provozu výtahu, rozhlasového a televizního vysílání, internetu, odvozu komunálního odpadu, odvádění odpadních vod a další nezbytné údržby.
5. Výše záloh na úhradu služeb spojených s užíváním bytu je stanovena v závislosti na zálohách hrazených stran pronajímatele dodavatelům. Dojde-li ke změně výše těchto záloh, obě smluvní strany se dohodly, že pronajímatel je oprávněn jednostranně upravit výši záloh na služby spojené s užíváním bytu v souladu s těmito změnami a tuto změnu písemně oznámit nájemci.
6. Splatnost výše uvedených záloh nastává společně se splatností nájemného dle odst. 2 tohoto článku.
7. Skutečná výše úhrad za služby se zúčtuje se zaplacenými zálohami na jednotlivé druhy služeb dle platných právních předpisů za kalendářní rok, nejpozději do 30.6. následujícího roku. Pronajímatel se zavazuje vrátit nájemci případný přeplatek ve vyúčtování služeb za posuzovaný kalendářní rok nejpozději do 60 dnů od data uvedeného v první větě tohoto odstavce. Nájemce se zavazuje případný nedoplatek ve vyúčtování služeb za posuzovaný kalendářní rok doplatit pronajímateli na bankovní účet uvedený v záhlaví této smlouvy nejpozději do 60 dnů od data uvedeného v první větě tohoto odstavce.

V.

Další ujednání

1. Nájemce je oprávněn na předmětu nájmu i bez předchozího písemného souhlasu pronajímatele činit jakékoliv stavební a obdobné úpravy. Pronajímatel pak s tímto výslovně souhlasí, resp. k tomuto dává nájemci ve smyslu § 2263 odst. 1 OZ výslovný souhlas.
2. Nájemce může dát předmět nájmu do užívání (podnájmu) třetí osobě i bez předchozího písemného souhlasu pronajímatele. Pronajímatel pak s tímto výslovně souhlasí, resp. k tomuto dává nájemci ve smyslu § 2215 odst. 1 OZ výslovný souhlas.
3. Nájemce, popř. třetí osoba, které byl předmět nájmu svěřen do užívání nájemcem, je oprávněn v předmětu nájmu pracovat nebo podnikat, nepůsobí-li to zvýšené zatížení pro předmět nájmu či dům, v němž se předmět nájmu nachází, a nedojde-li tím ke vzniku nežádoucích imisí ve smyslu § 1013 OZ vůči ostatním uživatelům domu. Nájemce má taktéž právo v rozsahu přiměřeném místním poměrům

chovat v předmětu nájmu domestikované zvíře. Dojde-li však chovem zvířete ke zvýšení nákladů na úklid společných prostor v domě, je pronajímatel oprávněn zvýšit nájemci nájemné o částku, o kterou se zvýší náklady na úklid společných prostor.

4. Nájemce je povinen udržovat předmět nájmu ve stavu způsobilém k užívání a je povinen dodržovat obecně závazné předpisy upravující požární ochranu, bezpečnost a hygienu. Nájemce je také povinen provádět a hradit ze svého běžnou údržbu a drobné úpravy související s užíváním předmětu nájmu a rovněž je povinen umožnit pronajímateli na základě jeho předchozí písemné žádosti přístup do všech prostor, jež jsou předmětem nájmu, a to k provedení kontroly, provozní údržby, likvidaci havárií apod.
5. Nájemce a členové jeho domácnosti, popř. třetí osoba, které byl předmět nájmu svěřen do užívání nájemcem, jsou povinni řádně užívat předmět nájmu, společné prostory a zařízení domu, udržovat zde pořádek a dodržovat případný domovní řád, popř. právní předpisy.
6. Pronajímatel se zavazuje, že vytvoří pro nájemce takové podmínky, aby mohl předmět nájmu nerušeně užívat.

VI. Skončení nájmu

1. Pronajímatel je oprávněn vypovědět nájem v tříměsíční výpovědní době
 - a) poruší-li nájemce hrubě jakoukoliv svou povinnost vyplývající z nájmu, resp. z této nájemní smlouvy, popř. z právních předpisů,
 - b) je-li nájemce odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný na pronajímateli nebo členech jeho domácnosti nebo na osobě, která bydlí v domě, kde je nájemcův byt, nebo proti cizímu majetku, který se v tomto domě nachází,
 - c) má-li být byt vyklizen, protože je z důvodu veřejného zájmu potřebné s bytem nebo domem, ve kterém se byt nachází, naložit tak, že byt nebude možné vůbec užívat, nebo
 - d) je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu, a to zejména opakované porušení povinností dle této smlouvy ze strany nájemce.
2. Pronajímatel je oprávněn dále vypovědět nájem v tříměsíční výpovědní době i v případě, že
 - a) má být byt užíván pronajímatelem, nebo jeho manželem, který hodlá opustit rodinnou domácnost a byl podán návrh na rozvod manželství, nebo manželství bylo již rozvedeno,
 - b) pronajímatel potřebuje byt pro svého příbuzného nebo pro příbuzného svého manžela v přímé linii nebo ve vedlejší linii do druhého stupně.
3. Pronajímatel je taktéž oprávněn vypovědět nájem bez výpovědní doby dle § 2291 a násl. OZ, tj. poruší-li nájemce svou povinnost zvláště závažným způsobem, zejména nezaplátil-li nájemné a náklady na služby za dobu alespoň tří měsíců, poškozuje-li byt nebo dům závažným nebo nenapravitelným způsobem, způsobuje-li jinak závažné škody nebo obtíže pronajímateli nebo osobám, které v domě bydlí nebo užívá-li neoprávněně byt jiným způsobem nebo k jinému účelu, než bylo ujednáno touto smlouvou.
4. Neuvede-li pronajímatel ve výpovědi dle předchozího odstavce 3., v čem spatřuje zvláště závažné porušení nájemcovy povinností, a současně nevyzve-li před doručením výpovědi nájemce, aby

v přiměřené lhůtě 5 dnů odstraní své závadné chování, popřípadě odstraní protiprávní stav, k výpovědi se nepřihlíží.

5. Nájemce je oprávněn vypovědět nájem kdykoliv bez udání důvodu s tří měsíční výpovědní dobou.
6. Výpověď nájmu vyžaduje písemnou formu a musí dojít druhé smluvní straně. Výpovědní doba běží od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž výpověď došla druhé smluvní straně.
7. Pronajímatel uvede v písemné výpovědi výpovědní důvod. Pronajímatel nájemce poučí o jeho právu vznést proti výpovědi námitky a navrhnout přezkoumání oprávněnosti výpovědi soudem, jinak je výpověď neplatná.
8. Nájemce má právo podat návrh soudu, aby přezkoumal, zda je výpověď oprávněná, do dvou měsíců ode dne, kdy mu výpověď byla doručena.
9. Ke dni skončení nájemního vztahu se nájemce zavazuje předmět nájmu vyklidit a vyklizený předat pronajímateli, popř. pověřené osobě. Nájemce se zavazuje předmět nájmu odevzdat pronajímateli ve stavu obvyklého opotřebení.

VII.

Závěrečná ustanovení

1. Smluvní strany se dohodly, že písemnosti zasílané v souvislosti s touto nájemní smlouvou a odeslané na výše uvedené adresy smluvních stran doporučeně poštou, se považují za doručené druhé smluvní straně 3.dnem po jejich odeslání.
2. Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu poslední ze smluvních stran. Smluvní strany prohlašují, že se s obsahem smlouvy řádně seznámily, že byla sepsána dle jejich svobodné a vážné vůle a nebyla sjednána v tísní.
3. Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky, a to zejména ustanoveními §§ 2235 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
4. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou originálech, z nichž každá ze smluvních stran obdrží po jednom z nich.

V [REDACTED]

V [REDACTED]

Pronajímatel

nájemce

MODELO DE CONTRATO DE ARRENDAMIENTO DE VIVIENDA

En _____ (ciudad), a _____ (fecha)

REUNIDOS

De una parte, _____ (nombre y apellidos)
Y de la otra, _____ (nombre y apellidos)

INTERVIENEN

Cada uno en su propio nombre y derecho, y se reconocen mutuamente capacidad suficiente para el otorgamiento del presente CONTRATO DE ARRENDAMIENTO.

EXPONEN

I)- Don _____, con D.N.I. número _____, denominado en lo sucesivo y a efectos del contrato de arrendamiento ARRENDADOR, que es propietario de pleno dominio de la vivienda sita en _____ (dirección vivienda objeto del contrato).

II)- Don _____, con D.N.I. número _____, denominado en lo sucesivo y a efectos del presente contrato ARRENDATARIO, que está interesado en alquilar la mencionada finca, para lo cual, ambos acuerdan formalizar el contrato que se articula en las siguientes cláusulas:

CLAUSULAS

PRIMERA.- El presente contrato se otorga conforme a lo establecido en la ley 29/1994, de 24 de Noviembre, de Arrendamientos Urbanos y se regirá por lo dispuesto en la misma, y por lo pactado en este documento.

SEGUNDA.- El piso objeto del presente contrato es la vivienda sita en _____, y que se destinará para uso exclusivo de vivienda del arrendatario y de su familia, con exclusión de todo otro uso, y no podrá por consiguiente, cederlo, realquilarlo o subarrendarlo, en todo ni en parte, ni alojar en él a huéspedes sin permiso escrito del propietario.

TERCERA.- El contrato comenzará a regir a partir del día _____, concertándose el arrendamiento por el plazo de UN AÑO.

Concluido el período contractual pactado, el contrato se prorrogará por la tácita, por períodos de un año, mientras una de las partes no notifique a la otra, en el plazo de 15 días antes de la fecha de vencimiento del contrato o de alguna de sus eventuales prórrogas, su deseo de darlo por terminado.

En cualquier caso, si el arrendatario quisiera desistir del cumplimiento total del contrato, deberá de indemnizar al arrendador con una cantidad equivalente a 1 mensualidad de la renta en vigor por cada año del contrato que reste por cumplir. Los períodos de tiempo inferior a un año, darán lugar a la parte proporcional de la indemnización.

CUARTA.- La renta inicial se establece en la cantidad de _____ mensuales, debiendo de satisfacerse por el arrendatario dentro de los __ (indicar número) primeros días de cada mes.

El importe de la renta deberá pagarse en el domicilio del arrendador o en la Cuenta Corriente núm. _____ (indicar los 20 dígitos de la cuenta).

Las partes contratantes convienen que el importe total de la renta que en cada momento satisfaga el arrendatario durante la vigencia del contrato y en sus posibles prórrogas, se acomodará cada año a las variaciones que, en más o menos, sufra el Índice General de Precios al Consumo que fije el Instituto Nacional de Estadística (u organismo que le sustituya en el futuro), aplicando sobre aquella renta el porcentaje que represente la diferencia existente entre los índices que correspondan al período de revisión, teniendo en cuenta que el mes de referencia para la primera actualización será el último índice que esté publicado en la fecha de celebración del contrato, y en las sucesivas el que corresponda al último publicado.

Las revisiones tendrán carácter acumulativo, de forma que la primera revisión se efectuará tomando como base la primera renta inicialmente convenida y, para las sucesivas, la renta revalorizada (renta + incrementos), como consecuencia de actualizaciones precedentes.

En ningún caso la demora, retraso o tardanza en la aplicación de dicha acomodación implicará pérdida, renuncia o abdicación del derecho del arrendador a practicar la misma.

Así, las partes convienen que tendrá plena eficacia vinculante la notificación que practique el arrendador o su administrador por nota en el recibo de la mensualidad precedente a aquel en que la revalorización de renta haya de surtir efecto.

QUINTA.- El arrendatario, quién previamente ha procedido al examen exhaustivo del piso y sus accesorios, declara recibir todo lo que es objeto del arriendo en perfecto estado para el uso a que se destina, y en igual estado ha de devolverlo una vez finalizado el contrato, siendo de cuenta de él mismo todas las reparaciones que hayan de realizarse por daños causados por él, o personas que del mismo dependan, en el edificio o vivienda como consecuencia de mal uso, omisión o negligencia. Serán así mismo por cuenta del arrendatario las reparaciones que exija el desgaste por el uso ordinario de la vivienda.

Los servicios de gas, electricidad, teléfono y cualesquiera otros que pudieran ser susceptibles de individualización mediante contadores serán también por cuenta del arrendatario, que deberá contratarlos por su cuenta con las empresas suministradoras.

SEXTA.- Los gastos de comunidad, y todos los que se refieran a la propiedad de la vivienda como el Impuesto sobre Bienes Inmuebles, serán por cuenta del arrendador.

El arrendatario deberá respetar y cumplir en todo momento las normas por las que se rige la comunidad de propietarios de la que forma parte el piso arrendado.

El arrendatario se obliga a permitir el acceso al piso al propietario y a las personas y/o profesionales designados por el mismo para la inspección y comprobación del estado de la vivienda y sus elementos, así como para la realización de cualquier tipo de obra o reparación que pudiera ser necesario llevar a cabo tanto en la vivienda arrendada como en el edificio del que forma parte.

SÉPTIMA.- Salvo que el arrendador lo autorice previamente y por escrito, queda prohibida la realización de obras y la modificación de las instalaciones; tener en el piso materiales peligrosos y/o antihigiénicos o que puedan perturbar la normal convivencia entre vecinos; el subarriendo o la cesión de la vivienda; la colocación de cualquiera elementos que modifiquen la uniformidad o la estética del edificio y dar a la vivienda cualquier otro uso que no sea el de servir como vivienda habitual al arrendatario.

El arrendatario será el único responsable de cuantos daños, tanto físicos como materiales puedan ocasionarse a terceros, como consecuencia, directa y indirecta de su habitabilidad en la vivienda, eximiendo de toda responsabilidad al propietario, incluso por daños derivados de instalaciones para servicios o suministros.

OCTAVA.- Por el arrendatario se constituye en este acto FIANZA por importe de _____ que equivale a 1 mensualidad de renta, que responderá del pago del alquiler, de los perjuicios por incumplimiento de las obligaciones contractuales y de los daños originados en el inmueble.

Durante el primer año de duración del contrato, la fianza no estará sujeta a actualización, pero transcurrido dicho plazo, se actualizará en la cuantía que corresponda hasta que aquella sea igual a una mensualidad de la renta vigente en cada momento.

NOVENA.- El arrendatario hace expresa y formal renuncia a todos los beneficios y derechos especiales que le concede la Ley 29/1994 de Arrendamientos Urbanos, y que teniendo el carácter de renunciables, no se le reconozcan expresamente en el presente contrato.

DÉCIMA.- Las partes convienen que de producirse el fallecimiento del arrendatario una vez transcurridos dos años más tres años de prórroga, no será de aplicación el régimen de subrogación *mortis causa* que regula el Art. 16 de la Ley de Arrendamientos Urbanos. De producirse dicha defunción en el plazo citado, el arrendamiento se extinguirá al cumplirse dicho plazo sea quien fuera el que hubiera sucedido al arrendatario en el arrendamiento.

A efectos del Art.14 de la vigente ley de Arrendamientos Urbanos y a cuantos otros pudieran resultar pertinentes, las partes convienen que la enajenación de la vivienda extinguirá el arrendamiento.

Fdo.: **EL ARRENDADOR**

Fdo.: **EL ARRENDATARIO**